

Tracy Chevalier

A Reader

Parallel Texts

Edited by
Lidia Vianu

Selection of the texts by
Brândușa Răileanu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

Press Release

Bucharest, Wednesday 30 April 2014

Tracy Chevalier **A Reader**

Parallel Texts

Edited by **Lidia Vianu**

Selection of the texts by **Brândușa Răileanu**

ISBN 978-606-8592-49-7

Born in America, but living in England now, Tracy Chevalier has written seven novels so far. Like Henry James, Ezra Pound, and T.S. Eliot, she left America for the Old World. Unlike them, she takes her leave from Modernism.

Tracy Chevalier belongs to the second AfterModernist generation. That can be inferred from the fact that her focus is on the plot. She is a brilliant author of stories, she creates characters, and she makes both story and heroes share a common sense of time. The subtlety of her understatements,

Tracy Chevalier s-a născut în America, dar locuiește în Anglia în prezent. Ea a scris șapte romane până acum. Asemeni lui Henry James, Ezra Pound și T.S. Eliot, scriitoarea a preferat să se întoarcă la vechiul continent. Spre deosebire de aceștia, însă, ea se desparte de Modernism.

Tracy Chevalier aparține celei de-a doua generații de după Modernism. Acest lucru se vede cel mai bine în faptul că scriitoarea nu concepe să scrie un roman care nu are o poveste. Ea creează personaje memorabile, ale căror povești au o ordine cronologică familiară cititorului din cărțile altor secole. Două lucruri trădează însă legăturile

however, as well as her intriguing endings betray her secret ties with writers like Henry James and Virginia Woolf.

Those who will read this Tracy Chevalier Reader, which we are now publishing in both English and Romanian, will find in it both the old sense of suspense that made Henry Fielding so compelling, and the narrative secrecy which came into the novel with enigmatical Henry James.

By publishing this anthology of Tracy Chevalier's fiction, *Contemporary Literature Press* hopes to make its readers curious enough both to read Chevalier's own novels and to go back in time, and read the Modernist books she must have fed on.

Last but not least, the parallel texts in English and Romanian can teach the Romanian student of English, wherever he may be living, the secrets of the writer's grammar and style.

ei subterane cu Henry James și cu Virginia Woolf: subtilitatea legăturilor dintre incidente și o nedumerire care ne bântuie după încheierea povestirii.

Prin urmare, cei care vor citi această antologie bilingvă alcătuită din scurte fragmente luate din opera lui Tracy Chevalier vor găsi în ea în același timp suspansul irezistibil al unor autori cum ar fi Henry Fielding, dar și ambiguitatea povestirilor enigmatice ale lui Henry James.

Publicând această scurtă introducere în opera lui Tracy Chevalier, *Contemporary Literature Press* speră să stârnească interesul cititorului nu numai pentru romanele ei, ci și pentru cărțile moderniste care au format-o ca scriitoare.

Nu în ultimul rând, publicăm aceste texte în limbile engleză și română în paralel pentru a-i ajuta pe românii care învață limba engleză, oriunde ar locui ei, să pătrundă secretele limbii engleze cu ajutorul unui bun stilist contemporan.

Lidia Vianu

Tracy Chevalier

A Reader

Parallel Texts

Edited by
Lidia Vianu

Selection of the texts by
Brândușa Răileanu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

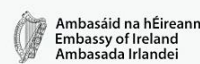

Director:
LIDIA VIANU

Executive Advisor:
GEORGE SANDULESCU

Contemporary Literature Press

Editura pentru Studiul Limbii Engleze prin Literatură

The only online Literature Publishing House of the University of Bucharest

ISBN 978-606-8592-49-7

© The University of Bucharest
© Tracy Chevalier
© Editura Polirom for the Romanian version
© Brândușa Răileanu

Illustrations, Cover and overall Layout: **Lidia Vianu**

Subediting: Brândușa Răileanu
IT Expertise: Simona Sămulescu.
Publicity: Violeta Baroană.

Acknowledgments

If you want to have all the information you need about *Finnegans Wake*, including the full text of *Finnegans Wake*, line-numbered, go to

**A Manual for the Advanced Study
of James Joyce's *Finnegans Wake*
in One Hundred and One Volumes**
by **C. George Sandulescu and Lidia Vianu**,

at the following internet addresses:

<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>
<http://editura.mtlc.ro/Joyce%20Lexicography.html>

The Virgin Blue, Penguin Group, 1997; *Albastru pur*, Editura Polirom, 2004, traducere și note de Fraga Cusin.
Girl with a Pearl Earring, Harper Collins Publishers, 1999; *Fata cu cerceș de perle*, Editura Polirom, 2003, traducere de Horia Florian Popescu.
Falling Angels, Harper Collins Publishers, 2001; *Îngeri căzători*, Editura Polirom, 2003, traducere și note de Fraga Cusin.
The Lady and the Unicorn, Harper Collins Publishers, 2003; *Doamna și licornul*, Editura Polirom, 2005, traducere și note de Fraga Cusin.
Burning Bright, Harper Collins Publishers, 2007; *Simetria de temut*, Editura Polirom, 2009, traducere de Fraga Cusin și Ioana Filat.
Remarkable Creatures, Harper Collins Publishers, 2009; *Făpturi uluitoare*, Editura Polirom, 2010, traducere de Nadine Vlădescu.
The Last Runaway, Published by Dutton, a member of Penguin Group (USA) Inc., 2013; *Ultima fugară*, Editura Polirom, 2013, traducere de Ona Frantz.

Tracy Chevalier

A Reader

Parallel Texts

Edited by
Lidia Vianu

Selection of the texts by
Brândușa Răileanu

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

“I am not a fan of books that place the writing over the story, like *Ulysses* by James Joyce or *The Waves* by Virginia Woolf. I need to care about the characters, not simply admire the words.”

Tracy Chevalier

[in MailOnline, 19 September 2013, Published by Associated Newspapers Ltd, Part of the Daily Mail, The Mail on Sunday & Metro Media Group.]

Contents

The Virgin Blue	Penguin Group, 1997	Albastru pur	Editura Polirom, 2004, traducere și note de Fraga Cusin	p. 3
Girl with a Pearl Earring	Harper Collins Publishers, 1999	Fata cu cercei de perla	Editura Polirom, 2003, traducere de Horia Florian Popescu	p. 11
Falling Angels	Harper Collins Publishers, 2001	Îngeri căzători	Editura Polirom, 2003, traducere și note de Fraga Cusin	p. 22
The Lady and the Unicorn	Harper Collins Publishers, 2003	Doamna și licornul	Editura Polirom, 2005, traducere și note de Fraga Cusin	p. 31
Burning Bright	Harper Collins Publishers, 2007	Simetria de temut	Editura Polirom, 2009, traducere de Fraga Cusin și Ioana Filat	p. 40
Remarkable Creatures	Harper Collins Publishers, 2009	Făpturi uluitoare	Editura Polirom, 2010, traducere de Nadine Vlădescu	p. 50

Tracy Chevalier: A Reader. Parallel Texts.
Edited by **Lidia Vianu.**

2

The Last Runaway

Published by Dutton, a member of
Penguin Group (USA) Inc., 2013

Ultima fugară

Editura Polirom, 2013,
traducere de Ona Frantz

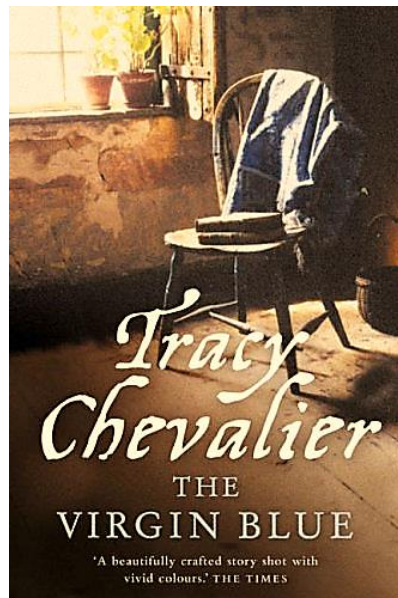
p. 59

p. 69

Brândușa Răileanu: Tracy Chevalier. A Chronology

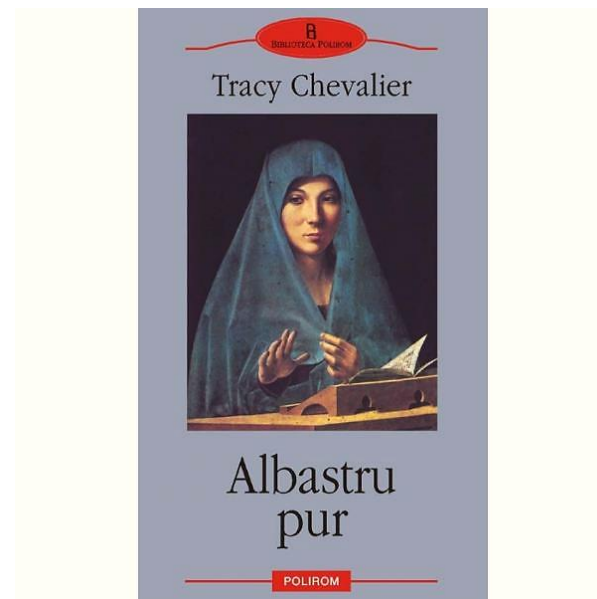
The Virgin Blue

Penguin Group, 1997

Albastru pur

Editura Polirom, 2004,
traducere și note de Fraga Cusin

Four hundred years after the Massacre of St Bartholomew initiated waves of religious persecution in France, acts of terrorism by fundamentalists still dominate our front pages. *The Virgin Blue's* exploration of the prejudices of fanatics is well placed in today's world. Faced with bigotry and ostracism by a rural French community, the Californian Ella Turner suffers nightmares and stress-induced psoriasis. In a parallel story, Isabelle du Moulin struggles to live her 16th century life free from hatred. This is a beautifully crafted story shot with vivid colours. While it may not change the attitudes of those with prejudices, it has the power to linger in the mind long after it is finished.

The Times (London), 9 November 2002

Something did change that night. That night I had the dream for the first time. It began with flickering a movement between dark and light. It wasn't black, it wasn't white; it was blue. I was dreaming in blue.

It moved like it was being buffeted by the wind, undulating toward me and away. It began to press into me, the pressure of water rather than stone. I could hear a voice chanting. Then I was reciting too, the words pouring from me. The other voice began to cry; then I was sobbing. I cried until I couldn't breathe. The pressure of the blue closed in around me. There was a great boom, like the sound of a heavy door falling into place, and the blue was replaced by a black so complete it had never

Ceva s-a schimbat într-adevăr în noaptea aceea. În noaptea aceea am avut pentru prima dată visul. A început cu o pâlpâire, o mișcare între întuneric și lumină. Nu era negru, nu era alb — era albastru. Visam albastru.

Se mișca de parcă ar fi fost ceva suflat de vânt, vălurindu-se spre mine și îndepărtându-se iar. Începea să mă apese, mai curând cu presiunea apei decât a pietrei. Auzeam o voce incantând. Apoi recitam și eu. Cuvintele se revărsau din mine. Cealaltă voce a început să plângă, apoi am suspinat și eu. Am plâns până mi-am pierdut răsuflarea. Apăsarea albastrului s-a strâns în jurul meu. A urmat un bubuit puternic, ca și cum s-ar fi trântit o ușă grea, și albastrul a fost înlocuit

known light.

(p. 32-33)

It was a painting of Christ taken off the cross, lying on a sheet on the ground, his head resting in an old man's lap. He was watched over by a younger man, a young woman in a yellow dress, and in the centre the Virgin Mary, wearing a robe the very blue I'd been dreaming of, draped around an astonishing face. The painting itself was static, a meticulously balanced tableau, each person placed carefully, each tilt of the head and gesture of the hands calculated for effect. Only the Virgin's face, dead centre in the painting, moved and changed, pain and a strange peace battling in her features as she gazed down at her dead son, framed by a colour that reflected her agony.

As I stood in front of it, my right hand jerked up and involuntarily made the sign of the cross. I had never made such a gesture in my life.

I looked at the label to the side of the painting and read

de un negru atât de profund, de parcă n-ar fi cunoscut niciodată lumina.

(p. 47)

Tabloul reprezenta un Crist coborât de pe cruce și culcat pe jos, pe un cearșaf, cu capul rezemat în poala unui bătrân. Îl vegheau un bărbat mai tânăr, o femeie tânără într-o haină galbenă și, în centru, Fecioara Maria, care purta un veșmânt albastru — aceeași culoare pe care o tot visam — drapat în jurul unui chip uimitor. Pictura în sine era una statică, un tablou echilibrat cu meticulozitate, cu fiecare personaj plasat cu atenție, fiecare înclinare a capului și gest al mâinilor calculate pentru a se obține efectul dorit. Doar chipul Fecioarei, punctul central al tabloului, se mișca și se schimba. În timp ce privea fix în jos, la fiul său mort, în trăsăturile ei se luptau durerea și o pace stranie, iar chipul îi era învăluit într-o culoare care-i reflecta suferința cumplită.

Cum stăteam așa în fața tabloului, mâna dreaptă mi-a țâșnit în sus și a făcut involuntar semnul crucii. În viața mea nu făcusem un asemenea gest.

M-am uitat la inscripția din dreptul tabloului și am

the title and the name of the painter. I stood still for a long time, the space of the church suspended around me. Then I crossed myself again, said, 'Holy Mother, help me,' and began to laugh.

I would never have guessed there had been a painter in the family.

(p. 62-63)

He stood over them and shook out the white cloth. Out fell the fourth secret, the colour Isabelle had thought she would never see again. She cried out, then reached over and rubbed the cloth between her fingers. It was a soft wool, dyed very deep. She bowed her head and touched the cloth to her cheek.

The pedlar nodded.

— You know this blue, he said with satisfaction. I knew you know this blue. The blue of the Virgin of Saint Zaccaria.

—Where is that? Isabelle smoothed the cloth.

—Ah, a beautiful church in Venezia. There is a story to this blue, you know. The weaver who made this cloth modeled it after the robe of the Virgin who is in a painting in Saint Zaccaria. This was so to thank her for the

citit titlul și numele pictorului. Am rămas nemișcată vreme îndelungată, cu spațiul bisericii suspendat în jurul meu. Apoi m-am închinat iar, am spus "Maică Sfântă, ajută-mă" și am început să râd.

N-aș fi bănuit niciodată că avusesem un pictor în familie.

(p. 84-85)

Se ridică deasupra lor și scutură pânza albă. Din ea căzu al patrulea secret, culoarea pe care Isabel crezuse că n-o va mai vedea niciodată. Femeia scoase un strigăt, apoi întinse mâna și frecă stofa între degete. Era o lână moale, de o culoare foarte intensă. Își înclină capul și atinse stofa cu obrazul.

Negustorul dădu din cap.

—Da, cunoașteți acest albastru, spuse el cu încântare. Știam eu că dumneavoastră cunoașteți acest albastru. Albastrul Fecioarei de la Sfântul Zaccaria.

—Unde e asta? întrebă Isabelle, netezind stofa.

—Ah, o biserică frumoasă din Veneția! Știți, acest albastru are povestea lui. Țesătorul care a făcut stofa a copiat-o după veșmântul Fecioarei dintr-o pictură de la Sfântul Zaccaria. Asta pentru a-i mulțumi pentru

miracle.

—What miracle? Jacob stared at the pedlar with wide brown eyes.

—The weaver had a little daughter he loved, and one day she disappeared, as children often do in Venezia. They fall into the canals, you see, and they drown. The pedlar crossed himself.

—So the little daughter did not come home and the weaver, he went to Saint Zaccaria to pray for her soul. He prayed to the Virgin for hours. And when he goes home he finds his daughter there, all alive! And in thanks he makes this cloth, this special blue, you see, for his daughter to wear and live safely forever in the Virgin's care. Others have tried to copy it but no one can. There is a secret in the dye, you see, and only his son knows now. A family secret.

(p. 141-142)

'What is it about, this nightmare?'

'Oh, I don't know. It doesn't have a story. Just a feeling, like a — like I have no — *respiration*.' I patted my chest. Frank Sinatra, I thought. Ole blue eyes.

miracol.

—Ce miracol?

Jacob se uita atent la negustor cu ochii lui mari, cafenii.

—Țesătorul avea o fetiță pe care o iubea și într-o zi ea a dispărut, așa cum se întâmplă adesea cu copiii la Veneția. Cad în canale, înțelegi, și se îneacă.

Negustorul se închină.

—Așa că micuța fiică nu s-a întors acasă și el, țesătorul, s-a dus la Sfântul Zaccaria să se roage pentru sufletul ei. S-a rugat la fecioară ceasuri întregi. Și când se duce acasă, o găsește pe fiica lui acolo, vie și nevătămată! Și, ca mulțumire, el face această stofă, acest albastru deosebit, vezi, ca s-o poarte fiica lui și să trăiască pururi în siguranță, în paza Fecioarei. Au încercat și alții s-o copieze, dar nu poate nimeni. E un secret în vopsea, înțelegi, iar acum nu-l cunosc decât fiii lui. Un secret de familie.

(p. 177-178)

—Ce se petrece în coșmarul ăsta?

—Nu știu. Nu conține o întâmplare. Doar o trăire, ca și cum... ca și cum n-aș avea ... *respiration*.

Mi-am atins pieptul. Frank Sinatra, mi-am zis. Ole

‘And a blue, a certain colour blue,’ I added. ‘Like in Renaissance paintings. The colour they painted the Virgin’s robe. There is this painter — tell me, have you heard of Nicolas Tournier?’

Susanne sat up straight and gripped the arm of the sofa.

‘Tell me more about this blue.’

At last, a connection with the painter. ‘It has two parts: there’s a clear blue, the top layer, full of light and —’ I struggled for words. ‘it moves with the light, the colour. But there’s also a darkness underneath the light, very somber. The two shades fight against each other. That’s what makes the colour so alive and memorable. It’s a beautiful colour, you see, but sad too, maybe to remind us that the Virgin is always mourning the death of her son, even when he’s born. Like she knows already what will happen. But then when he’s dead the blue is still beautiful, still hopeful. It makes you think that nothing is completely one thing or the other; it can be light and happy but there is always that darkness underneath.’

blue eyes.

—Și un albastru, o anumită nuanță de albastru, am adăugat. Ca în picturile renașcentiste. Culoarea în care era pictat veșmântul Fecioarei. E pictorul ăsta... spune-mi, ai auzit de Nicolas Tournier?

Susanne se îndreaptă de spate și apucă strâns brațul canapelei.

—Mai spune-mi despre acest albastru.

În sfârșit o legătură cu pictorul.

—Are două părți: un albastru deschis, stratul de deasupra, plin de lumină și ...

Am căutat cuvintele potrivite.

—Se mișcă împreună cu lumina, culoarea vreau să zic. Dar mai există și o parte întunecată, dedesubtul luminii, una foarte sumbră. Cele două nuanțe se luptă una cu alta. Tocmai asta face culoarea să fie atât de vie și de memorabilă. E o culoare frumoasă, înțelegi, însă în același timp tristă, poate pentru a ne aminti că Fecioara jalește veșnic moartea fiului ei, chiar și atunci când el se naște. De parcă ar ști deja ce se va întâmpla. Dar apoi, când fiul e mort, albastrul e tot frumos, tot plin de speranță. Te face să crezi că nimic nu este ori-ori; poate fi lumină și fericire, dar întotdeauna există acel întuneric dedesubt.

I stopped. We were both quiet.
Then she said, 'I have had the dream too.'

(p. 226-227)

It was a huge slab, set too close to the entrance. They were crowded between it and the door, she and Etienne and Petit Jean and Jacob. She stepped away from them and began to circle the hearth.

Then she saw a flash of blue on the floor. She fell to her knees, reached out to it and pulled. It was a piece of blue thread and it came from beneath the stone. She pulled and pulled until it broke off. She held it up to the candle for them to see.

I heard the snap and a sizzling of rope in the air. Then with a vast boom the stone fell back in place, the clamps smashing into the beam. I knew I'd heard that boom before.

—No! Isabelle cried, and threw herself onto the hearth, sobbing and banging her head against the stone. She pressed her forehead against the cold granite. Clutching the thread against her cheek she began to recite:—*J'ai mis en toi mon espérance: Garde-moi donc, Seigneur, D'éternel*

M-am oprit. Am tăcut amândouă.
Pe urmă ea a spus:
—Și eu am avut acest vis.

(p. 280-281)

Era o lespede uriașă, așezată mult prea aproape de intrare. Erau îngrămădiți între ea și ușă — ea și Etienne și Petit Jean și Jacob. Isabelle se îndepărtă de ei și începu să înconjure lespeda.

Apoi zări o sclipire de albastru pe podea. Căzu în genunchi, întinse mâna spre ea și trase. Era un fir albastru de stofă și venea de sub lespede. Trase de el până când firul se rupse. Îl ridică în dreptul lumânării, ca ei să-l vadă.

Am auzit plesnitura și zbârnăitul frânghiei prin aer. Apoi, cu un bubuit puternic, lespeda a căzut înapoi la locul ei, iar cârligele au zburat, izbindu-se de grindă. Am știut atunci că mai auzisem cândva acel bubuit.

—Nu! strigă Isabelle și se aruncă peste vatră, suspinând și izbindu-se cu capul de piatră.

Își lipi fruntea de granitul rece. Ținând firul strâns lipit de obraz, începu să recite: *Garde-moi donc, Seigneur,/ D'éternel déshonneur:/ Octroye-moi ma*

déshonneur: Octroye-moi ma délivrance, Par ta grande bonté haute, Qui jamais ne fit faute.

Then there was no more blue; it was red and black.

—‘No!’ I cried, and threw myself onto the hearth, sobbing and banging my head against the stone. I pressed my forehead against the cold granite. Clutching the thread against my cheek I began to recite: ‘J’ai mis en toi mon espérance: Garde-moi donc, Seigneur, D’éternel déshonneur: Octroye-moi ma délivrance, Par ta grande bonté haute, Qui jamais ne fit faute.’

Then there was no more blue; all was red and black.

(p. 264-265)

délivrance,/ Par ta grande bonté haute,/ Qui jamais ne fit faute.

Pe urmă n-a mai fost nici un albastru; totul era roșu și negru.

—Nu! am strigat și m-am aruncat peste vatră, suspinând și izbindu-mă cu capul de piatră.

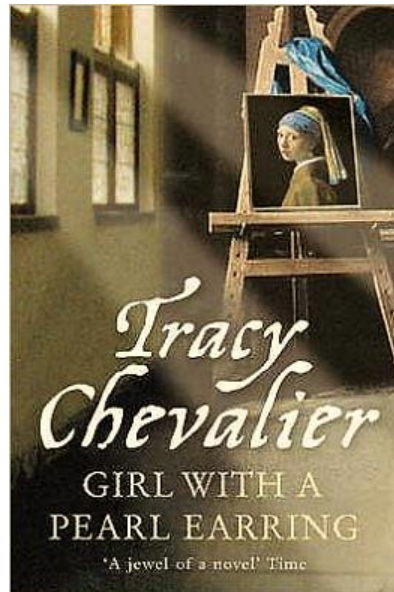
Mi-am lipit fruntea de granitul rece. Ținând firul strâns lipit de obraz, am început să recit: *Garde-moi donc, Seigneur,/ D’éternel déshonneur:/ Octroye-moi ma délivrance,/ Par ta grande bonté haute,/ Qui jamais ne fit faute.*

Pe urmă n-a mai fost nici un albastru; totul era roșu și negru.

(p. 324-325)

Girl with a Pearl Earring

Harper Collins Publishers, 1999

Fata cu cercei de perla

Editura Polirom, 2003,
traducere de Horia Florian Popescu

Girl With a Pearl Earring was a critical and popular success, selling 4 million copies worldwide in 36 languages and was made into an Oscar-nominated film.

'I've had a poster of Vermeer's picture, *Girl with a Pearl Earring*, in my bedroom since I was 19. I've always loved it because she has such an ambiguous look on her face. It's the kind of expression you can interpret in different ways depending on your own mood. There's such a range of possibilities. One day I wondered what Vermeer had done to her to make her look like that. It was the first time I'd thought about the responsibility the painter has for his subject and what their relationship would have been. There's clearly an intimate look there that signifies there was something between them. I did a little research to discover that no one knows who any of the models are in his paintings, so I thought I could make up the story myself.'

Tracy Chevalier

The man was watching me, his eyes grey like the sea. He had a long, angular face, and his expression was steady, in contrast to his wife's, which flickered like a candle. He had no beard or moustache, and I was glad, for it gave him a clean appearance. He wore a black cloak over his shoulders, a white shirt, and a fine lace collar. His hat pressed into hair the red of brick washed by rain.

'What have you been doing here, Griet?' he asked.

I was surprised by the question but knew enough to hide it. 'Chopping vegetables, sir. For the soup.'

I always laid vegetables out in a circle, each with its own

Bărbatul mă urmărea atent, ochii lui erau cenușii ca marea. Avea fața prelungă, osoasă și expresia constant, fermă, în contrast cu expresia pâlpâind ca o lumânare a nevastei lui. Nu avea nici barbă, nici mustață, și m-am bucurat, fiindcă asta îi dădea o înfățișare îngrijită. Purta o pelerină neagră pe umeri, cămașă albă și guler de dantelă fină. Pălăria era îndesată pe părul, roșu ca o cărămidă spălată de ploaie.

—Ce făceai tu aici, Griet? a întrebat el.

M-a surprins întrebarea, dar am știut să-mi ascund destul de bine uimirea.

—Tocam legume, domnule... pentru supă.

Așezam întotdeauna legumele în cerc, fiecare cu

section like a slice of pie. There were five slices of red cabbage, onions, leeks, carrots and turnips. I had used a knife edge to shape each slice, and placed a carrot disk in the centre.

The man tapped his finger on the table. 'Are they laid out in the order in which they will go into the soup?' he suggested, studying the circle.

'No, sir.' I hesitated. I could not say why I had laid out the vegetables as I did. I simply set them as I felt they should be, but I was too frightened to say so to a gentleman.

'I see you have separated the whites,' he said, indicating the turnips and onions. 'And then the orange and the purple, they do not sit together. Why is that?' he picked up a shred of cabbage and a piece of carrot and shook them like dice in his hand.

I looked at my mother, who nodded slightly.

'The colours fight when are side by side, sir.'

He arched his eyebrows, as if he had not expected such a response.

(p. 4-5)

secțiunea lui asemenea unei felii de plăcintă. Erau cinci felii: varză roșie, ceapă, praz, morcovi și napi. Formasem fiecare felie cu muchia cuțitului și pusesem o rondea de morcov în centru.

Bărbatul a bătut cu degetul în masă.

—Le-ai așezat în ordinea în care le pui în supă? a sugerat el studiind cercul.

—Nu, domnule. Șovăiam. Nu puteam spune de ce aranjasem în acest fel legumele. Le pusesem în cerc fiindcă simțisem că așa trebuie să fie puse, dar eram prea speriată să-i spun una ca asta unui gentilom.

—Văd că le-ai separat pe cele albe, a spus el arătând napii și ceapa. Și portocaliul și purpuriul, nici ele nu stau împreună. Ce ce? A luat o zdreanță de varză și o fărâma de morcov și le-a agitat în palmă ca pe niște zaruri.

M-am uitat la mama, care a dat ușor din cap.

—Culorile se înfruntă când stau una lângă alta, domnule.

Și-a arcuit sprâncenele ca și cum nu se aștepta la un asemenea răspuns.

(p. 35-36)

He opened the middle window, filling the room with cold air.

‘Come here, Griet.’

I set my rag on the sill and went to him.

‘Look out the window.’

I looked out. It was a breezy day, with clouds disappearing behind the new Church tower.

‘What colour are those clouds?’

‘Why, white, sir.’

He raised his eyebrows slightly. ‘Are they?’

I glanced at them. ‘And grey. Perhaps it will snow.’

‘Come, Griet, you can do better than that. Think of your vegetables.’

‘My vegetables, sir?’

He moved his head slightly. I was annoying him again. My jaw tightened.

‘Think of how you separated the whites. Your turnips and your onions — are they the same white?’

Suddenly I understood. ‘No. The turnip has green in it, the onion yellow.’

‘Exactly. Now, what colours do you see in the clouds?’

‘There is some blue in them,’ I said after studying them

A deschis fereastra din mijloc și în încăpere a năvălit aerul rece.

—Vino aici, Griet.

Am pus cârpa pe pervaz și m-am dus la el.

—Uită-te pe fereastră.

M-am uitat. Era o zi vântoasă, cu nori care dispăreau după turla Bisericii Noi.

—Ce culoare au norii?

—Păi, sunt albi, domnule.

A ridicat ușor din sprâncene:

—Așa să fie?

I-am privit cu atenție.

—Și cenușii. Probabil o să plouă.

—Haide-haide, Griet, aștept mai mult de la tine. Gândește-te la legumele tale.

—Legumele mele, domnule?

A clătinat ușor din cap. Îl iritam din nou. Mi s-au încleștat fălcile.

—Adu-ți aminte cum le separai pe cele albe. Napii și cepele tale — au ele aceeași albeață?

Deodată am înțeles.

—Nu. Napul are ceva gri în el, ceapa, galben.

—Exact. Acum, ce culori vezi tu în norii aceia?

—Au și ceva albastru, am spus după ce i-am studiat

for a few minutes. 'And — yellow as well. And there is some green!' I became so excited I actually pointed. I had been looking at clouds all my life, but I felt as if I saw them for the first time at that moment.

(p. 107-108)

He raised his eyebrows. 'Yes, Griet?'

He and Maertge were the only people in the house who always called me by my name.

'Are your paintings Catholic paintings?'

He paused, the bottle of linseed oil poised over the shell that held the white lead. 'Catholic paintings,' he repeated. He lowered his hands, tapping the bottle against the table top. 'What do you mean by a Catholic painting?'

I had spoken before thinking. Now I did not know what to say. I tried a different question. 'Why are there paintings in Catholic churches?'

'Have you ever been inside a catholic church, Griet?'

'No, sir.'

'Then you have not seen paintings in a church, or

câteva minute. Și — mai au și galben. Și puțin verde! Am fost atât de emoționată încât într-adevăr am întins mâna spre nori. Privisem norii toată viața, dar parcă în acel moment îi vedeam pentru prima oară.

(p. 148-149)

Și-a înălțat sprâncenele:

—Spune, Griet.

El și Maertge erau singurii din casă care-mi spuneau întotdeauna pe nume.

—Picturile dumneavoastră sunt picturi catolice?

S-a întrerupt cu sticla de ulei de in în echilibru deasupra scoicii în care se afla albul de plumb.

—Picturi catolice, repetă el.

A lăsat în jos mâna și a bătut ușor cu sticla în tăblia mesei.

—Ce înțelegi prin picturi catolice?

Mă luase gura pe dinainte. Acum nu știam ce să spun. Am încercat o altă întrebare:

—În bisericile catolice sunt picturi, de ce?

—Ai intrat vreodată într-o biserică catolică, Griet?

—Nu, domnule.

—Prin urmare n-ai văzut picturi într-o biserică, sau

statues or stained glass?’

‘No.’

‘You have seen paintings only in houses, or shops, or inns?’

‘And at the market.’

‘Yes, at the market. Do you like looking at paintings?’

‘I do, sir.’ I began to think he would not answer me, that he would simply ask me endless questions.

‘What do you see when you look at one?’

‘Why, what the painter has painted, sir.’

Although he nodded, I felt I had not answered as he wished.

‘So when you look at the painting down in the studio, what do you see?’

‘I do not see the Virgin Mary, that is certain.’ I said this more in defiance of my mother than in answer to him.

He gazed at me in surprise. ‘Did you expect to see the Virgin Mary?’

‘Oh no, sir,’ I replied, flustered.

‘Do you think the painting is Catholic?’

‘I don’t know, sir. My mother said —’

‘Your mother has not seen the painting, has she?’

statui, sau vitralii.

—Nu.

—Ai văzut picturi doar în case, sau prăvălii, sau hanuri.

—Și la piață.

—Da, și la piață. Ți place să te uiți la picturi?

—Da, domnule. Începusem să cred că nu-mi va răspunde la întrebare, că pur și simplu o să-mi pun alte și alte întrebări.

—Ce vezi când te uiți la o pictură?

—Ce să văd, domnule? Văd ce a pictat pictorul.

Deși a dat din cap, am simțit că n-am răspuns așa cum dorea el.

—Prin urmare, când privești pictura de jos din atelier, ce vezi?

—În mod sigur n-o văd pe Fecioara Maria. Am spus asta mai mult ca o sfidare adresată mamei meledecât ca răspuns la întrebarea lui.

M-a privit uimit.

—Cum? Te așteptai să o vezi pe Fecioara Maria?

—Nu, nici chiar așa, domnule, i-am replicat enervată.

—Crezi că pictura din atelier e catolică?

—Știi și eu, domnule?! Mama mi-a spus...

—Mama ta a văzut pictura? Nu?

‘No.’

‘Then she cannot tell you what it is that you see or do not see.’

‘No.’ Although he was right, I did not like him to be critical of my mother.

‘It’s not the painting that is Catholic or Protestant,’ he said, ‘but the people who look at it, and what they expect to see. A painting in a church is like a candle in a dark room — we use it to see better. It is the bridge between ourselves and God. But it is not a Protestant candle or a Catholic candle. It is simply a candle.’

(p. 147-148)

‘I will paint you as I first saw you, Griet. Just you.’

He set a chair near his easel, facing the middle window, and I sat down. I knew it was to be my place. He was going to find the pose he had put me in a month before, when he had decided to paint me.

‘Look out the window,’ he said.

I looked out at the grey winter day and, remembering

—Nu, n-a văzut-o.

—Prin urmare, nu-ți poate spune ce anume vezi sau nu vezi tu.

—Nu. Avea dreptate, însă nu mi-a plăcut că o critică pe mama

—Picturile nu sunt nici catolice, nici protestante, a spus el, catolici sau protestanți sunt oamenii care le privesc; catolic sau protestant este ceea ce așteaptă ei să vadă. Pictura în biserică e aidoma lumânării într-o încăpere cufundată în întuneric — o folosim pentru a vedea mai bine. E puntea între noi și Dumnezeu. Lumânarea însă nu e nici protestantă, nici catolică. E lumânare și-atât.

(p. 193-194)

—Am să te pictez așa cum te-am văzut prima oară, Griet. Te pictez pe tine, așa cum ești tu.

A pus lângă șevalet un scaun îndreptat spre fereastra din mijloc și eu m-am așezat. Am știut că va fi locul meu. O să adopte poza în care mă pusese cu o lună înainte, când se hotărâse să mă picteze.

—Uită-te pe fereastră, a spus el.

M-am uitat, era o zi cenușie de iarnă. Mi-am amintit

when I stood in for the baker's daughter, tried not to see anything but to let my thoughts become quiet. It was hard because I was thinking of him, and of me sitting in front of him.

The New Church bell struck twice.

'Now turn your head very slowly towards me. No, not your shoulders. Keep your body turned towards the window. Move only your head. Slow, slow. Stop. A little more, so that-stop. Now sit still.'

I sat still.

At first I could not meet his eyes. When I did it was like sitting close to a fire that suddenly blazes up. Instead I studied his firm chin, his thin lips.

'Griet, you are not looking at me.'

I forced my gaze up to his eyes. Again I felt as if I were burning, but I endured it — he wanted me to.

Soon it became easier to keep my eyes on his. He looked at me as if he were not seeing me, but someone else, or something else — as if he were looking at a painting.

He is looking at the light that falls on my face, I thought, not at my face itself. That is the difference.

de momentul când am pozat în locul fetei brutarului și am încercat să nu văd nimic, să nu mă gândesc la nimic. Îmi venea greu, fiindcă mă gândeam la el, mă gândeam că stau în fața lui.

Clopotul de la Biserica Nouă a bătut de două ori.

—Acum întoarce capul încet către mine. Doar capul, nu și umerii. Corpul rămâne întors spre fereastră. Întoarce doar capul. Încet, încet. Stai. Încă puțin, așa fel încât... stai. Și-acum să nu te mai miști.

Am stat nemișcată.

La început n-am putut să-l privesc drept în ochi. Apoi, când am reușit, a fost ca și cum aș fi stat lângă o vâlvătaie care a izbucnit dintr-odată. În schimb i-am studiat bărbia voluntară, buzele subțiri.

—Griet, nu te uiți la mine.

Mi-am forțat privirea să se înalțe spre ochii lui. Din nou am avut senzația că ard, mă mistui, dar am suportat — fiindcă așa voia el.

Curând mi-a venit mai ușor să-l privesc în ochi. Mă privea, dar parcă nu mă vedea pe mine, ci avea în față altă persoană sau alt lucru — se uita la mine ca și cum aș fi fost o pictură.

Nu se uită la fața mea, se uită la lumina care cade pe ea, m-am gândit eu. Asta-i deosebirea.

It was almost as if I were not there. Once I felt this I was able to relax a little. As he was not seeing me, I did not see him. My mind began to wander — over the juggled hare we had eaten for dinner, the lace collar Lisbeth had given me, a story Pieter the son had told me the day before. After that I thought of nothing. Twice he got up to change the position of one of the shutters. He went to his cupboard several times to choose different brushes and colours. I viewed his movements as if I were standing in the street, looking in through the window.

The church bell struck three times. I blinked. I had not felt so much time pass. It was as if I had fallen under a spell.

(p. 190-191)

‘You know,’ he murmured, ‘that the painting needs it, the light that the pearl reflects. It won’t be complete otherwise.’

I did know. I had not looked at the painting long — it was too strange seeing myself — but I had known immediately that it needed the pearl earring. Without it there were only my eyes, my mouth, the band of my

Ca și cum n-aș fi fost acolo. Când am simțit asta, am putut să mă destind puțin. Cum el nu mă vedea, nici eu nu l-am mai văzut. Mîntea mea a început să hoinărească — m-am gândit la tocana de iepure pe care o mâncasem la prînz, la gulerul de dantelă primit de la Lisbeth, la istorioara povestită de Pieter cu o zi înainte. Apoi nu m-am mai gândit la nimic. S-a ridicat de două ori și s-a dus să schimbe poziția unuia dintre obloane. S-a dus la dulapul lui de cîteva ori și a ales diferite pensule și culori. Îi vedeam mișcările de parcă aș fi fost pe stradă și m-aș fi uitat pe geam în cameră.

Clopotul bisericii a bătut de trei ori. Am clipit. Nu simțisem că a trecut atîta timp. Parcă fusesem vrăjită.

(p. 240-242)

—Tu știi, a murmurat el, că pictura are nevoie de lumina pe care o reflectă perla. Altminteri e neterminată.

Știam, într-adevăr. Nu mă uitasem mult timp la pictură — era atît de ciudat să mă văd pe mine! — și știusem imediat că avea nevoie de cerceul cu perlă. În absența lui, erau numai ochii mei, gura mea, banda

chemise, the dark space behind my ear, all separate. The earring would bring them together. It would complete the painting.

(p. 206)

He stepped up to my chair. My jaw tightened but I managed to hold my head steady. He reached over and gently touched my earlobe.

I gasped as if I had been holding my breath under water.

He rubbed the swollen lobe between his thumb and finger, then pulled it taut. With his other hand he inserted the earring wire in the hole and pushed it through. A pain like fire jolted through me and brought tears to my eyes.

He did not remove his hand. His fingers brushed against my neck and along my jaw. He traced the side of my face up to my cheek, then blotted the tears that spilled from my eyes with his thumb. He ran his thumb over my lower lip. I licked it and tasted salt.

I closed my eyes then and he removed his fingers. When I opened them again he had gone back to his easel and taken up his palette.

I sat in my chair and gazed at him over my shoulder. My ear was burning, the weight of the pearl pulling at the

cămășii mele, spațiul întunecat din spatele urechii mele, toate separate. Cerceul le va uni într-un tot. Va încheia pictura.

(p. 259)

A venit lângă scaunul meu. Mi s-au încleștat fălcile, dar am reușit să-mi țin capul drept. A întins mâna și mi-a atins ușor lobul urechii.

Am luat o gură bună de aer ca și cum urma să mă cufund în apă.

A frecat lobul umflat între degetul mare și arătător, apoi l-a întins bine. Cu mâna cealaltă a pus toarta cerceului în gaură și a împins-o. M-a fulgerat o durere cumplită și mi-a adus lacrimi în ochi.

El nu și-a retras mâna. Degetele lui au lunecat ușor pe gâtul și pe maxilarul meu. A urmărit linia feței mele până sus pe obraz, apoi cu degetul mare a șters lacrimile care-mi fășneau din ochi. Mi-a trecut degetul peste buza de jos. Am lins-o, avea gust sărat.

Atunci am închis ochii și el și-a retras degetele. Când i-am deschis din nou, se întorsese la șevalet și își luase paleta.

Am stat pe scaunul meu și l-am privit peste umăr. Urechea mă ardea, greutatea perlei trăgea de lob. Nu

lobe. I could not think of anything but his fingers on my neck, his thumb on my lips.

He looked at me but did not begin to paint. I wondered what he was thinking.

Finally he reached behind him again. 'You must wear the other one as well,' he declared, picking up the second earring and holding it out to me.

For a moment I could not speak. I wanted him to think of me, not of the painting.

'Why?' I finally answered. 'It can't be seen in the painting.'

'You must wear both,' he insisted. 'It is a farce to wear only one.'

'But — my other ear is not pierced,' I faltered.

Then you must tend to it.' He continued to hold it out.

I reached over and took it. I did it for him. I got out my needle and clove oil and pierced my other ear. I did not cry, or faint, or make a sound. Then I sat all morning and he painted the earring he could see, and I felt, stinging like fire in my other ear, the pearl he could not see.

mă gândeam decât la degetele lui lunecând pe gâtul meu, la degetul mare pe buzele mele.

Mă privea, dar nu începea să picteze. Aș fi vrut să știu la ce se gândește.

În cele din urmă a întins din nou mâna în spatele lui:

—Trebuie să-l pui și pe celălalt, a declarat el luând al doilea cerceș și întinzându-mi-l.

Câteva clipe n-am fost în stare să vorbesc. Voiam ca el să se gândească la mine, nu la pictură.

—De ce? l-am întrebat în cele din urmă. Nu apare în pictură.

—Trebuie să-i porți pe amândoi, a insistat el. E o farsă să porți numai unul.

—Dar... urechea cealaltă nu e găurită, am îngăimat eu.

Atunci trebuie să o găurești acum. Ținea în continuare cerceșul întins spre mine.

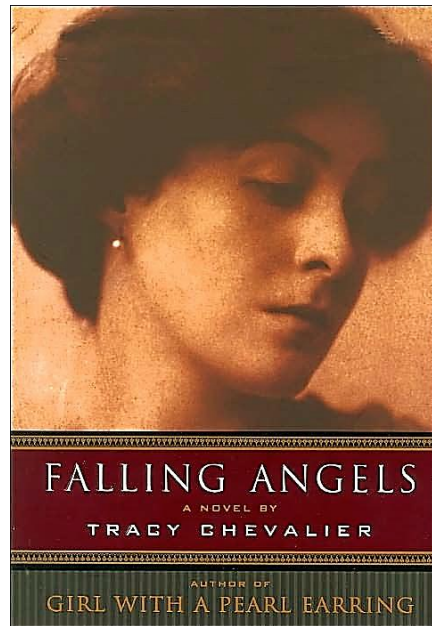
Am întins mâna și l-am luat. Am făcut-o pentru el. Mi-am scos acul și esența de cuișoare și mi-am străpuns urechea cealaltă. N-am plâns, n-am leșinat, n-am scos nici un sunet. Apoi am stat și am pozat toată dimineața și el a pictat cerceșul pe care-l vedea, iar eu simțeam cum perla pe care el n-o vedea mă ardea ca focul în urechea cealaltă.

(p. 221-222)

(p. 274-276)

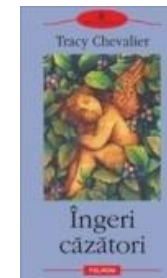
Falling Angels

Harper Collins Publishers, 2001

Îngeri căzători

Editura Polirom, 2003,
traducere și note de Fraga Cusin

Falling Angels is a novel set in Edwardian London at the beginning of the 20th century, and it's set primarily in a place right near where I live, Highgate Cemetery, which is a very famous Victorian cemetery where Karl Marx is buried. It's about two families who have graves side by side there, and who get to know each other. The daughters of the families become friends. It's about their struggle to throw off Victorian values and enter the modern world. A lot of it is about the triangular relationship between the two girls and a little boy who is an apprentice gravedigger at the cemetery.

Tracy Chevalier (In an interview by Gavin J. Grant)

While I don't think much of the blank-faced angels dotted around the cemetery, they bother me less than the urns, which seem a peculiar thing to put on a grave when one thinks that they were used by the Romans as receptacles for human ashes. A pagan symbol for a Christian society. But then, so is all the Egyptian symbolism one sees here as well. When I pointed this out to Richard he huffed and puffed but had no response other than to say, 'That urn adds dignity and grace to the Coleman grave.'

I don't know about that. Utter banality and misplaced symbolism are rather more like it. I had the sense not to say so.

Deși nu mă dau în vânt după îngerii cu fețe inexpressive care împânzesc cimitirul, mă deranjează mai puțin decât urnele, care arată ciudat pe morminte, dacă te gândești că romanii le foloseau ca recipient pentru cenușa umană. Un simbol păgân într-o societate creștină. Dar, la urma urmei, tot așa arată și simbolurile egiptene pe care le vezi aici. Când i-am atras atenția lui Richard asupra acestui lucru, a pufnit și a mormăit, dar n-a putut răspunde decât că "Această urnă dă grație și demnitate mormântului familiei Coleman".

N-aș zice. Mai curând banalitate evidentă și simbolism prost plasat. Am avut însă minte să nu i-o spun.

He was still going on about the angel when you should appear but its owners, dressed in full mourning. Albert and Gertrude Waterhouse — no relation to the painter, they admitted. (Just as well — I want to scream when I see his overripe paintings at the Tate. The lady of Shalott in her boat looks as if she has just taken opium.) We had never met them before, though they have owned their grave for several years. They are rather nondescript — he a ginger-bearded, smiling type, she one of those short women whose waists have been ruined by children so that their dresses never fit properly. Her hair is crinkly rather than curly, and escapes its pins.

Her elder daughter, Lavinia, who looks to be Maude's age, has lovely hair, glossy brown and curly. She's a bossy, spoiled little thing — apparently her father bought the angel at her insistence. Richard nearly choked where he heard this. And she was wearing a black dress trimmed with crape — rather vulgar and unnecessary for a child that young.

Of course Maude has taken an instant liking to the girl. When we all took a turn around the cemetery together Lavinia kept dabbing at her eyes with a black-edged handkerchief, weeping as we passed the grave of a little

Încă mai perora pe tema îngerului când ne-am trezit față în față cu proprietarii lui, îmbrăcați în doliu din cap până-n picioare. Albert și Gertrude Waterhouse — nici o înrudire cu pictorul, după cum au recunoscut. (mai bine, pentru că de câte ori îi văd picturile răsuflate la Galeria Tate îmi vine să urlu. *Domnița din Shalott* în barca ei arată de parcă tocmai ar fi luat opium.) Nu-i mai întâlnisem niciodată, deși sunt de câțiva ani proprietarii aceluia mormânt. Sunt destul de șterși, el arborând un zâmbet și o barbă roșcată, ea — genul de femeie scundă cu talia îngroșată de nașteri succesive, pe care rochiile nu stau niciodată cum trebuie. Părul, mai degrabă creț decât ondulat, îi scapă din spelci.

Fiica lor mai mare, Lavinia, care pare de vârsta lui Maude, are un păr frumos, șaten, mătăsos și ondulat. O zgâtie alintată și poruncitoare — pare-se că tatăl a cumpărat îngerul la insistențele ei. Richard aproape s-a sufocat când a auzit. Și purta o rochie neagră, bordisită cu crep, cam vulgar și fără rost la o copilă atât de mică.

Firește, lui Maude i-a plăcut fata imediat. Când am făcut un tur al cimitirului împreună, Lavinia și-a tot șters ochii cu o batistă tivită cu negru, plângând în timp ce treceam pe lângă mormântul unui băiețel mort

boy dead fifty years. I just hope Maude doesn't begin copying her. I can't bear such nonsense. Maude is very sensible but I could see how attracted she was to the girl's behavior. They disappeared off together — Lord knows what they got up to. They came back the best of friends.

I think it highly unlikely Gertrude Waterhouse and I would ever be the best of friends. When she said yet again how sad it was about the Queen, I couldn't help but comment that Lavinia seemed to be enjoying her mourning tremendously.

Gertrude Waterhouse said nothing for a moment, then remarked, 'That's a lovely dress. Such an unusual shade of blue.'

Richard snorted. We'd had a fierce argument about my dress. In truth I was now rather embarrassed about my choice — not one adult I'd seen since leaving the house was wearing anything but black. My dress was dark blue, but still I stood out far more than I'd intended.

I decided to be bold. 'Yes, I didn't think black quite the thing to wear for Queen Victoria,' I explained. 'Things are

de cincizeci de ani. Sper din toată inima ca Maude să nu înceapă s-o imite. Nu pot suferi asemenea prostii. Maude este un copil cu judecată, însă am văzut că era atrasă de comportamentul fetei. Au dispărut împreună —Dumnezeu știe ce-au făcut. Când s-au întors, erau deja cele mai bune prietene.

Cred că este foarte improbabil ca eu și Gertrude Waterhouse să fim vreodată cele mai bune prietene. Când mi-a repetat cât a întristat-o moartea reginei, nu m-am putut abține să nu comentez că Lavinia părea extrem de încântată de doliu.

Gertrude Waterhouse a tăcut un moment, apoi a remarcat:

—Aveți o rochie frumoasă. O nuanță de albastru atât de neobișnuită.

Richard a mârâit. Avusesem cu el o dispută aprigă în legătură cu rochia. Adevărul e că mă simțeam acum destul de jenată de alegerea mea — de când am plecat de-acasă n-am întâlnit nici o singură persoană adultă care să poarte altceva decât negru. Rochia mea era un albastru închis, însă oricum ieșeam în evidență mult mai mult decât intenționasem.

Am hotărât să fiu îndrăzneță.

—Da, nu m-am gândit că negrul este omagiul cel mai

changing now. It will be different with her son. I'm sure Edward will make a fine king. He's been waiting long enough.'

'Too long, if you ask me,' Mr Waterhouse said. 'Poor chap, he's past his prime.' He looked abashed, as if surprised that he had voiced his opinion

(p. 18-20)

'That is all well and good, Mr Ashby,' Caroline Black called out suddenly. I froze. 'I do applaud the idea of free access to literature and education. But can we honestly celebrate such an occasion when half of population cannot apply its newly available knowledge to that part of life so important to us all? If women do not have the vote, why bother to read the treasures of literature?'

As she spoke, people around her took a few steps back so that she was alone in a circle of spectators apart from Mummy and me standing awkwardly beside her.

Mr Ashby tried to interject, but caroline Black continued in a smooth voice that carried a long way and would not

potrivit pentru Regina Victoria, am explicat. Acum, lucrurile se schimbă. Cu fiul său, va fi altfel. Sunt sigură că Edward va fi bun ca rege. A aşteptat destul.

—Prea destul, după părerea mea, zise domnul Waterhouse. Bietul de el, e trecut de prima tinereţe.

Omul părea jenat, el însuşi parcă surprins că-şi exprimase părerea.

(p. 23-25)

—Toate bune şi frumoase, domnule Ashby, a strigat deodată Caroline Black, făcându-mă să îngheţ. Aplaud sincer ideea de acces liber la literatură şi educaţie. Dar, cinstit, putem noi să sărbătorim un astfel de prilej, când jumătate din populaţie nu-şi poate aplica noile cunoştinţe la acea parte a vieţii care este atât de importantă pentru noi? Dacă femeile nu au drept de vot, la ce bun să citească din comorile literaturii?

Pe măsură ce vorbea, lumea din jurul ei se trăgea înapoi, până când a rămas singură într-un cerc de spectatori, doar cu mine şi cu Mămica stând stânjenite lângă ea.

Domnul Ashby a încercat să replice, însă Caroline Black a continuat cu o voce calmă şi egală, care nu se

be interrupted. 'I'm sure if our MP, Mr. Dickinson, were here, he would agree with me that the subject of votes for women goes hand in hand with issues like public libraries and education for all. He is even now hoping to present a bill to Parliament about woman's suffrage. I appeal to you —' she gestured at the circle around her — 'as concerned, educated members of the public: each time you enter this building, consider the fact that you yourselves — or, if you are a man, your wives or sisters or daughters — are being denied the chance to be responsible citizens by casting your vote for those who would represent you. But you can do something about this. Come to the meetings of the local WSPU, every Tuesday afternoon at four o'clock, at Birch Cottage, West Hill in Highgate. Votes for women!' She bowed slightly, as if acknowledging applause only she could hear, and took a step back, leaving Mummy and me alone in the circle.

The faces surrounding us stared curiously, probably

lăsa întreruptă:

—Sunt sigură că dacă parlamentarul nostru, domnul Dickinson, ar fi aici, el ar fi de acord cu mine că subiectul dreptului de vot pentru femei merge mână în mână cu chestiuni precum bibliotecile publice și educația pentru toți. Chiar acum, domnia sa speră să poată prezenta în parlament un proiect de lege referitor la sufragiul femeilor. Fac apel la dumneavoastră, a zis ea, cu un gest către cercul din jurul ei, ca membri implicați, instruiți ai comunității: de câte ori intrați în această clădire, gândiți-vă că dumneavoastră însevă — sau, dacă sunteți bărbați, soțiilor sau surorilor sau fiicelor dumneavoastră — vi se refuză șansa de a fi cetățeni responsabili și de-a vota pentru cei care urmează să vă reprezinte. Însă puteți face ceva în acest sens. Veniți la întrunirile organizației locale a USPF, în fiecare marți, la ora patru după-masă, la Birch Cottage, West Hill, în Highgate. Vot pentru femei!

S-a înclinat ușor, ca și cum ar fi mulțumit pentru aplauze pe care numai ea le auzea, și a făcut un pas înapoi, lăsându-ne, pe mine și pe Mămica, singure în cerc.

Fetele care ne înconjurau se uitau la noi curioase,

wondering if we were suffragettes too. Mrs. Waterhouse at least gave me a look of horrified sympathy. Next to her Ivy May was staring at my mother. Mummy herself was gazing at Caroline Black, and for the first time in months she was smiling.

(p. 192-193)

After a bit we began to feel better. The women around us were all talking and laughing, clearly excited to be there. The overall effect was of a great buzz of female sound, at times high pitched, loud but not frightening as it might be if it were all men. It was hard not to be infected by the high spirits. And they did not all appear to be suffragettes. Many of them were just like us, there for the afternoon out of curiosity, not necessarily waving a banner and shouting. There were lots of women with their daughters, some of them quite young. There were even three little girls, all dressed in white with green and purple ribbons in their hair, sitting in a pony-cart near us.

Lavinia squeezed my arm and said, 'It is terribly exciting, isn't it? Everyone is here!'

Except Mummy, I thought. I wondered what she and

probabil întrebându-se dacă eram și noi sufragete. Cel puțin doamna Waterhouse mi-a adresat o privire plină de milă îngrozită. Lângă ea, Ivy May se holba la mama, care, la rândul ei, o privea fix pe Caroline Black și, pentru prima oară după luni de zile, zâmbea.

(p. 191-193)

După o vreme am început să ne simțim mai bine. Femeile din jurul nostru vorbeau toate și râdeau, evident fremătând de încântare. Efectul sonor însumat era un uriaș zumzet feminin, uneori cu acute, puternic, însă nu amenințător cum ar fi putut suna dacă participanții ar fi fost numai bărbați. Era greu să nu te molipsești de entuziasmul lor. Și nu toate erau sufragete. Multe erau ca noi, venite acolo din curiozitate, nu neapărat fluturând lozinci și strigând. Erau multe femei cu fiicele lor, unele chiar tinere de tot. Erau chiar și trei fete mici, toate îmbrăcate în alb, cu panglici verzi și purpurii în păr, așezate într-o trăsurică lângă noi.

—E extraordinar de incitant, nu? a exclamat Lavinia, strângându-mi mâna. Toată lumea e aici!

Numai Mămica nu e, mi-am zis în gând. Mă

Caroline Black were doing.

Then the band, led by a man with a handlebar moustache, began to play a march from *Aida* and everyone stood up straighter, as if a wire had been pulled taut all up and down the procession. An expectant hum rose from the crowd. Eunice reappeared suddenly and called out, 'Right, then, banners up!' Women around her raised their poles and fitted them into the holders at their sides; then others who saw those banners go up lifted theirs, until as far ahead and behind as I could see there were banners sailing above a sea of heads. For the first time I wished I too was carrying a banner.

The hum died down after a few minutes when we hadn't moved.

'Aren't we ever going to start?' Lavinia cried, hopping from foot to foot. 'Oh, I can't bear it if we don't go soon!'

Then, suddenly, we did. The banners ahead jerked and a space opened up in front of us.

'Onward!' Eunice cried. 'Come, now, girls!'

As we began to walk, the spectators on the pavement

întrebam ce făceau, ea și Caroline Black, în acel moment.

Apoi fanfara, condusă de un bărbat cu mustața ca un ghidon, a început să cânte un marș din *Aida* și toată lumea și-a îndreptat ținuta, ca și cum peste toată procesiunea ar fi trecut o coardă întinsă. Un murmur nerăbdător s-a ridicat din mulțime. Brusc, a reapărut Eunice strigând:

—Hai, sus lozincile!

Femeile din jurul ei și-au ridicat prăjinile și le-au fixat în suportii de pe laturile lozincilor; apoi, văzându-le, celelalte și-au înălțat și ele lozincile până când, înapoi și înainte, cât vedeai cu ochii, erau numai lozinci plutind peste o mare de capete. Pentru prima oară mi-am dorit să fi purtat și eu o lozincă.

Murmurul s-a stins după câteva minute în care nu ne-am clintit.

—Nu mai pornim odată? a exclamat Lavinia, ținând de pe un picior pe altul. Ah, îmi pierd răbdarea dacă nu pornim repede!

Apoi, fără veste, am pornit. Lozincile din față s-au smucit și dinaintea noastră s-a deschis un spațiu.

—Înainte! a strigat Eunice. Haideți, fetelor!

Când am început să mergem, spectatorii de pe

cheered and I felt tingles up and down my back. There were six other processions beside ours, coming from points all around London, bringing marchers towards Hyde park. It was terribly thrilling to feel a part of a larger whole, of thousands and thousands of women all doing the same thing at the same time.

It took some time for the procession to assume a steady pace. We kept stopping and starting, making our way past St. Pancras, then Euston Station. On both sides, men watched us pass, some frowning, a few jeering, but most smiling the way my uncle does when he thinks I've said something silly. The women on the sidelines were more supportive, smiling and waving. A few even stepped in to join the marchers.

(p. 295-296)

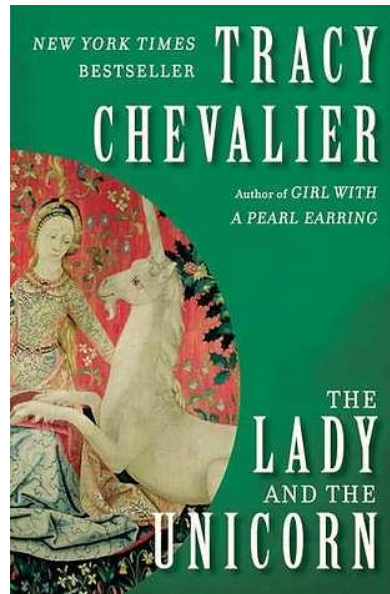
trotuar au aclamat și am simțit furnicături pe șira spinării. În afară de coloana noastră, mai erau alte șase, care veneau din toate colțurile Londrei, îndreptându-se spre Hyde Park. Era extrem de emoționant, să te simți parte dintr-un întreg uriaș, de mii și mii de femei, toate făcând același lucru în același timp.

A trecut o vreme până când coloana a adoptat un ritm egal. Ne tot opream și porneam iar, trecând pe lângă St. Pancras, apoi pe lângă Gara Euston. Pe ambele laturi ale străzii, ne priveau bărbați, unii încruntați, câțiva batjocoritori, cei mai mulți însă zâmbind așa cum face unchiul meu când spun eu vreo prostie. Femeile de pe margini aveau un aer mai încurajator, ne zâmbeau și fluturau mâinile. Câteva chiar s-au alăturat coloanei.

(p. 292-293)

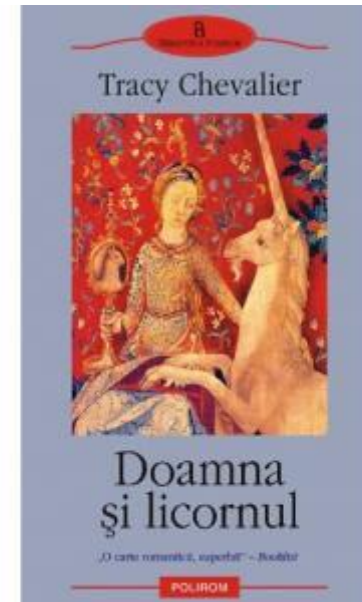
The Lady and the Unicorn

Harper Collins Publishers, 2003

Doamna și licornul

Editura Polirom, 2005,
traducere și note de Fraga Cusin

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

In the Cluny Museum in Paris hang six tapestries depicting a lady and a unicorn. Art historians speculate (based on the style and the coat of arms displayed prominently throughout) that the tapestries were woven around 1500 for the Le Viste family, but little else is known about them with any certainty. Chevalier steps in to supply a history, envisioning one Nicolas des Innocents, a Parisian miniaturist of the 14th century, as the one commissioned by Jean Le Viste to create a set of hangings for a townhouse on the rue du Four. [...]

Kirkus Review, 15 November 2003: A delightful historical novel imagines the creation of the most famous medieval tapestries ever woven.

There are two tables in the room — one that papa writes at, and a bigger one where he spreads maps and papers for meetings. Usually that table is bare, but today some large sheets of paper had been left there. I looked down at the top one and stepped back in surprise. It was a drawing, and it was of me. I was standing between a lion and a unicorn, holding a parakeet on my gloved finger. I was wearing a beautiful dress and necklace, with a simple headscarf that left my hair loose. I was glancing sideways at the unicorn and smiling as if were thinking of a secret. The unicorn was handsome, plump and white and rearing up on his hind legs, with a long spiraling horn. He had turned his head from me, as if trying not to become spellbound by my beauty. He was wearing a little cloak with the Le Viste arms on it, and the wind seem to whip

Sunt două mese în cameră: una la care scrie Papa și alta mai mare, pe care desfășoară hărți și documente la întâlniri. De obicei, masa aceea e goală, dar astăzi fuseseră lăsate acolo niște foi mari de hârtie. M-am uitat la cea de deasupra și m-am tras înapoi, surprinsă. Era un desen și mă reprezenta pe mine. Stăteam în picioare, între un leu și un licorn, ținând pe degetul înmănușat un papagal. Purtam o rochie frumoasă cu un colier și o năframă simplă, care îmi lăsa părul liber. Mă uitam pieziș la licorn și zâmbeam, de parcă mă gândeam la ceva tainic. Licornul era frumos, grăsuț și alb. Stătea ridicat pe picioarele din spate și avea un corn lung, spiralat. Își întorsese capul de la mine ca și cum ar fi încercat să nu cadă sub vraja frumuseții mele. Purta o mică pelerină cu blazonul Le Viste pe ea, iar

through the drawing, blowing out his cloak and the roaring lion's as well, and my headscarf and the Le Viste standard held by the lion.

(p. 40)

Someone was scrabbling among the drawings, moving them around the table. 'Here they are, Monseigneur,' Nicolas said. 'As you see, you can look at them in this order. First the lady dons her necklace for the seduction of the unicorn. In the next she plays the organ to get the unicorn's attention. And here she is — feeding a parakeet — and the unicorn has moved closer, though he is rampant and his head is still turned away. He is almost seduced, but needs more temptation.'

I noted the pause before Nicolas said 'feeding'. So, I have become Taste, I thought. Then taste me.

'Then the lady weaves a crown of carnations in preparation for a wedding. Her own wedding. As you can see, the unicorn is now sitting calmly. At last — Nicolas tapped the table — 'the unicorn lies in her lap and they look at each other. And in the final tapestry she has tamed

vântul părea să bată prin tot desenul, umflând pelerina lui, pe cea a leului, năframa mea și flamura Le Viste pe care o ținea leul.

(p. 49-50)

Cineva scormoni printre desene, mutându-le de colo colo pe masă.

—Iată-le, monseniore, a spus Nicolas. După cum vedeți, ele se pot privi în această ordine. Întâi doamna se împodobește cu colierul pentru a-l seduce pe licorn. În următorul cântă la orgă pentru a atrage atenția licornului. Și iat-o hrănind papagalul, cu licornul venit mai aproape, deși e încă îndărătnic și capul îi este întors în altă parte. E aproape sedus, însă trebuie ademenit în continuare.

Am remarcat pauza pe care a făcut-o Nicolas înainte de a rosti 'hrănind'. Așadar, am devenit Gustul, mi-am zis. Păi, atunci gustă-mă.

—Apoi Doamna împletește o coroniță de garoafe, pregătind o cununie. Propria ei cununie. Cum puteți vedea, licornul șade acum liniștit. În sfârșit — Nicolas a ciocănit în masă -, licornul stă în poala ei și amândoi se privesc. Iar în ultima tapiserie ea l-a îmblânzit — îl ține

him — she holds him by the horn. You can see that the animals in the background are now in chains — they have become the slaves of love.

(p. 48-49)

By the time the women returned with the fare, we were ready to cut off the tapestry. The cutting off is a good day for a weaver, when a piece you have worked on for so long — this time eight months on the one tapestry — is ready to be taken off the loom. Since we are always working on just a strip of tapestry the size of a hand's lengths, which is then rolled inside itself onto a wooden beam, we never see the tapestry whole until it is done. We also work on it from the back and don't see the finished side unless we slide a mirror underneath to check our work. Only when we cut the tapestry off the loom and lay it face-up on the floor do we get to see the whole work. Only when we cut the tapestry off the loom and lay it face-up on the floor do we get to see the whole work. Then we stand silent and look at what we have made.

(p. 76-77)

de corn. Observați că animalele din fundal sunt acum în lanțuri. Au devenit sclavele iubirii

(p. 58-59)

Când femeile s-au întors cu cele trebuincioase, eram deja gata să decupăm tapiseria. Decuparea e o zi bună pentru un țesător: o piesă la care ai lucrat atâta vreme — de data asta era vorba de opt luni pentru o singură tapiserie — e gata să fie scoasă de pe război. Cum lucrăm întotdeauna doar la câte o fâșie de tapiserie de lungimea mâinii, care este apoi rulată cu fața spre interior pe o traversă de lemn, nu vedem niciodată tapiseria întreagă până când nu e gata. Totodată, noi lucrăm pe dos și nu vedem fața terminată decât dacă strecurăm o oglindă dedesubt, pentru a verifica ce-am făcut. Doar când tăiem tapiseria de pe război și o întindem cu fața în sus, pe podea, ajungem să vedem toată lucrarea. Atunci stăm în tăcere și ne uităm la ce am făcut.

(p. 91)

'Tapestries are very different from paintings,' I said. 'Artists who haven't worked on them don't understand this. They think that whatever they paint can simply be made bigger and woven just as they have made it. But looking at a tapestry is not like looking at a painting. A painting is usually smaller so that you can see everything at once. You don't stand up close, but a step or two back, as if it is a priest or a teacher. With a tapestry you stand close as you would to a friend. You see only a part of it, and not necessarily the most important part. So no thing should stand out more than the rest, but fit together into a pattern that your eye takes pleasure in no matter where it rests. These paintings don't have that pattern in them. The *mille-fleur* background will help, but we will still have to change them.'

'How?' Nicolas said.

'Add things. More figures, for a start. The Lady should at least be attended by a lady-in-waiting, *n'est-ce pas?* Someone to hold carnations for her as she weaves them in Smell, or to work the bellows of her organ in Sound, or to hold out a bowl of something for her to feed to the parakeet in Taste. You have a servant holding jewellery casket in *À Mon Seul Désir*. Why not in the others?'

—Tapiseriile se deosebesc foarte mult de picturi, i-am zis. Artiștii care n-au lucrat la ele nu înțeleg. Ei cred că orice pictează poate fi pur și simplu mărit și exact așa cum au făcut ei. Însă contemplarea unei tapiserii nu e totuna cu contemplarea unei picturi. O pictură e de obicei mai mică, astfel încât poți vedea totul deodată. Nu trebuie să te apropii, ci să te tragi cu un pas sau doi înapoi, ca și cum te-ai afla în fața unui preot sau a unui profesor. Când ai în față o tapiserie, stai aproape, ca în fața unui prieten. Vezi doar o parte din ea — și nu neapărat partea cea mai importantă. Așa că nimic nu trebuie să iasă în evidență mai mult decât restul, ci doar să se încadreze într-un tipar care să-ți bucure ochiul, indiferent unde se oprește. Aceste picturi nu au în ele un asemenea tipar. Fundalul cu *millefleurs* va fi de ajutor, însă tot va trebui să le modificăm.

—Cum? a întrebat Nicolas.

—Să adăugăm anumite lucruri. Pentru început, mai multe personaje. În preajma doamnei trebuie să se afle cel puțin o doamnă de companie, *n'est-ce pas?* Cineva care să-i țină garoafele în timp ce ea le împletește în tapiseria cu mirosul sau care să acționeze foalele orgii sale în cea cu auzul. Sau să-i întindă un vas sau altceva din care să-și hrănească papagalul în cea cu gustul. Ai

'In a seduction a lady should be alone.'

'Ladies-in-waiting must have witnessed seductions.'

'How would you know — have you ever seduced a noble-woman?'

(p. 103- 104)

For instance, I know the tapestries I work on. I can feel each ridge of warp thread, each bead of weft. I can trace the flowers of the *millefleurs* pattern and follow my stitches around a dog's hind leg or a rabbit's ear or the sleeve of a peasant's robe. I feel colours. Red is silky smooth, yellow prickles, blue is oily. Underneath my fingers is a map made by the tapestries.

People talk about seeing with such reverence that I sometimes think if I did have eyes the first thing I would see is Our Lady. She would be wearing a robe all blue and silky in my fingers, and Her skin would be smooth and

pus o servitoare să țină caseta cu bijuterii în *À Mon Seul Désir*. De ce nu și în celelalte?

—Într-o scenă cu o seducție, o doamnă trebuie să fie singură,

—Doamnele de companie trebuie să fi fost de față la seduceri.

—De unde știi? Ai sedus vreodată o doamnă nobilă?

(p. 120-121)

De pildă, cunosc tapiseriile la care lucrez. Simt fiecare striu al firului de urzeală, fiecare bob de țesătură. Pot să trasez cu mâna florile din modelul de *millefleurs* și să-mi urmăresc împunsăturile în jurul piciorului din spate al unui câine sau al unei urechi de iepure sau al mânecii unei haine țărănești. Eu simt culorile. Roșul este neted și mătăsos, galbenul gădilă, albastrul e uleios. Sub degetele mele eu simt o hartă în toate tapiseriile.

Lumea vorbește despre văz cu atâta religiozitate, încât uneori mă gândesc că dacă aș avea cu adevărat ochi, primul lucru pe care l-aș vedea ar fi Maica Domnului. Ea ar purta un veșmânt tot albastru și

Her cheeks warm. She would smell of strawberries. She would lay Her hands on my shoulders and they would feel light but firm too, so that once She had touched me I would always feel the weight of Her hands.

I wonder sometimes if seeing would make honey taste sweeter, lavender smell richer, the sun feel warmer on my face.

(p. 112)

There should be mint among the *millefleurs*, for it guards against poison. Solomon's seal as well. And speedwell and daisies and marigolds — those are for stomach ailments. Strawberries too, for resisting poison, and for Christ Our Lord, for the Lady and the unicorn are also Our Lady and Our Lord. So you will want flowers for the Virgin Mary — lily of the valley, foxglove, columbine, violets. Yes, and dog roses — white for Our Lady's purity, red for Christ's blood. Carnations for Our Lady's tears for Her son — be sure to put those in the tapestry with the unicorn in the lady's lap, for that is like the Pietà, *n'est-ce pas?*

mătășos sub degetele mele, pielea Ei ar fi netedă și obrajii Ei calzi. Ar mirosi a căpșuni. Și-ar pune mâinile pe umerii mei și le-aș simți ușoare, dar și ferme, așa că, o dată ce m-ar atinge Ea, aș simți apoi veșnic greutatea mâinilor Ei.

Mă întreb uneori dacă văzul ar face mierea mai dulce, levănțica mai înmiresmată, soarele și mai cald pe obrazul meu.

(p. 130)

Trebuie să fie mentă printre *millefleurs*, căci ea ne ferește de otravă. Și coada-cocoșului. Și șopârliță și margarete și gălbenele — astea pentru durerile de stomac. Să fie și căpșuni, pentru rezistență la otrăvuri și pentru Domnul Nostru Iisus Hristos, căci doamna și licornul sunt totodată Maica Domnului și Domnul Nostru. Așa că o să vă trebuiască flori și pentru Fecioara Maria — lăcrămioare, degetariță, căldărușă, violete. A, da, și măceș — măceș alb care să simbolizeze puritatea Fecioarei, Și măceș roșu, care să simbolizeze sângele lui Hristos. Garoafe, care să simbolizeze lacrimile Maicii Domnului vărsate pentru Fiul Ei — pe astea să le puneți neapărat în tapiseria cu licornul

(p. 115)

Even in my drunkenest fantasies during sessions at Le Coq d'Or, I'd never dreamed I would be invited to pass easily through the door of Claude Le Viste's house. There I was, though, with the sour-faced steward letting us in. If I had not been with Leon Le Vieux I would have gone for him, to pay him back for the beating he'd given me. Instead I had to follow meekly in his footsteps as he led us to the Grande Salle, then left us there to fetch his master.

I stood in the middle of the room, with Leon Le Vieux at my side, and looked back and forth from one Lady to another, my eyes darting about the room, trying to take them in all at once. I looked for longer than I have ever looked at anything. Leon too was very still and silent. It was as if we were frozen in a dream. I was not sure I wanted to be woken.

When at last Leon shifted his feet, I opened my mouth to say something and laughter came out instead. It was not the response I'd expected to have. Yet I kept thinking.

odihnindu-se în poala doamnei, căci e o imagine ca Pietà, *n'est-ce pas?*

(p. 133)

Nici în fanteziile mele din cea mai adâncă beție de la Le Coq d'Or n-aș fi visat că o să fiu invitat să intru ca fulgul prin ușa casei lui Claude Le Viste. Iată-mă, uite-așa, poftit înăuntru de majordomul cu față acră. Dacă n-aș fi fost cu Leon Le Vieux, m-aș fi repezit la el, ca să-i plătesc pentru bătaia pe care mi-o dăduse. În loc de asta, a trebuit să-l urmez cuminte cât ne-a condus spre Grande Salle. Pe urmă ne-a lăsat și a plecat să-și aducă stăpânul.

Stăteam în mijlocul încăperii, cu Léon Le Vieux în coasta mea, și priveam în sus și în jos, de la o doamnă la alta. Ochii-mi alergau în jurul camerei, în încercarea de a le percepe pe toate deodată. Le-am privit mai mult decât m-am uitat vreodată la orice altceva. Léon stătea și el nemișcat și tăcut. Era ca și cum am fi încremenit într-un vis. Nu eram sigur că voiam să mă trezesc.

Când, în cele din urmă, Léon și-a mișcat picioarele, am deschis gura să zic ceva și m-a apucat râsul. Nu era reacția la care mă așteptasem. Cu toate astea, mă tot

How could I ever have worried about dog-like lions and fat unicorns and oranges that looked like walnuts when these ladies were here? They were all of them beautiful, peaceful, content. To stand among them was to be part of their magical, blessed lives. What unicorn would not be seduced by them?

It was not just the Ladies who made the tapestries so powerful, but the *millefleurs* as well. Whatever faults there were in the designs got lost in that blue and red field filled with thousands of flowers. I felt as if were standing in a summer field even in the mist of a cold dark day in Paris. It was those *millefleurs* that made the room whole, pulling together the Ladies and their unicorns, the lions and servants, and me too. I felt I was with them.

‘What do you think?’ Leon asked.

‘Glorious. They are even better than I ever dreamed I could make them.’

Léon chuckled. ‘I see your pride has not lessened. Remember, you were only one part of their making. Georges and his workshop deserve the highest praise.’

(p. 273-274)

gândeam: cum de mă îngrijorasem că lei semănau cu niște câini, că licornii erau grași și portocalele arătau ca niște nuci, când doamnele, aceste doamne erau aici? Toate erau frumoase, împăcate, satisfăcute. A te afla printre ele însemna a face parte din viața lor vrăjită și binecuvântată. Ce licorn nu s-ar lăsa sedus de ele?

Dar nu numai doamnele dădeau atâta forță tapiseriilor, ci și acele *millefleurs*. Orice defecte vor fi avut proiectele, ele se pierdeau în acel câmp albastru și roșu, umplut cu mii de flori. Mă simțeam de parcă m-aș fi aflat într-un câmp, vara, chiar dacă eram în mijlocul unei zile pariziene reci și întunecate. Tocmai acele *millefleurs* făceau camera un întreg, adunând împreună doamnele și licornii lor, leii, slujnicele și pe mine. Simțeam că sunt împreună cu ei.

—Ce părere ai? m-a întrebat Léon.

—Mărește. Sunt chiar mai reușite decât am visat vreodată că le-aș putea face.

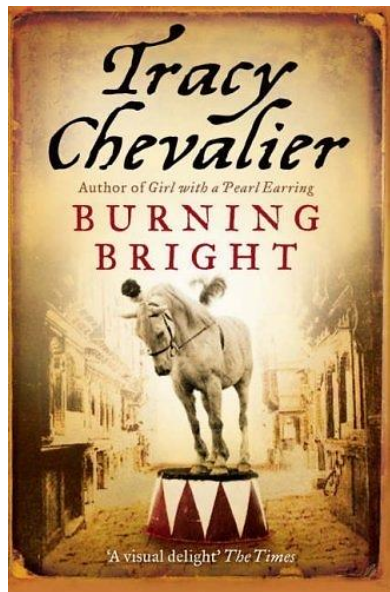
Léon a chicotit:

—Văd că nu ți-a scăzut mândria. Nu uita că sunt doar în parte opera ta. Georges și atelierul lui merită cea mai înaltă prețuire.

(p. 303-305)

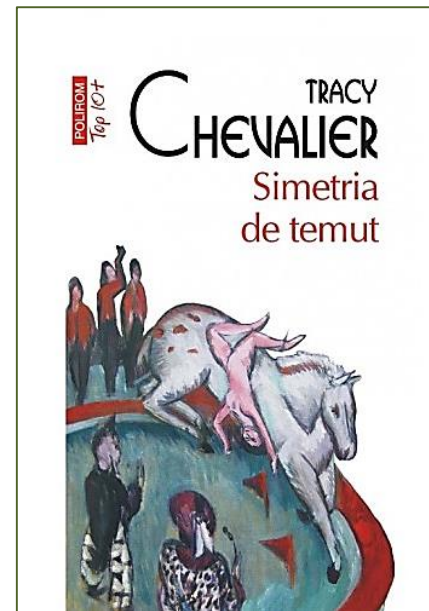
Burning Bright

Harper Collins Publishers, 2007

Simetria de temut

Editura Polirom, 2009,
traducere de Fraga Cusin și Ioana Filat

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

William Blake not only provides the title of Tracy Chevalier's novel, he also steers her plot. Set in 1792, it tells the story of one family's passage from innocence to experience, from the tranquil security of Dorsetshire to London's noise and fog. Nothing can have prepared the Kellaways for the sights that greet them there, including pineapple sellers and prostitutes, but by far the biggest attraction is Astley's Circus. While Anne Kellaway does her best to disapprove, she quickly succumbs to its spectacles. However, her young daughter is succumbing to the Astleys in an altogether more dangerous fashion. The 14-year-old Maisie falls for John Astley the moment she sees him, unaware of his predatory reputation. And then there is Blake himself, who appears in the guise of the Kellaways' neighbour. With his printing press, his radical politics and his bonnet rouge, the visionary poet has plenty of enemies, but the Kellaway children are enthralled.

Daily Mail, 2 March 2007

A few moments later, he sensed a subtle shift in the sounds of the street. Although it continued to be noisy with horses, carriages and carts, as well as the frequent cries of sellers of fish and brooms and matches, of shoe blackeners and pot menders, there seemed to be a quiet pause and a turning of attention that wound its way along Hercules Buildings. It reached even to Miss Pelham, who fell silent, and Maggie, who stopped staring at Jem. He looked up then, following her gaze to the man now passing. He was of medium height, and stocky, with a round, wide face, a heavy brow, prominent grey eyes, and the pale complexion of a man who spends much of his

Câteva momente mai târziu, percepu o ușoară schimbare în sunetele străzii. Deși în continuare era larmă de cai, trăsură, căruțe și strigăte ale vânzătorilor de pește, măști și chibrituri, ale văcuitorilor de pantofi și cârpacilor de oale, părea să apară un culoar de liniște și o schimbare de atenție care avansa de-a lungul străzii spre Hercules Buildings. Ajunsese chiar și la domnișoara Pelham, care tăcu, și la Maggie, care încetă să se mai holbeze la Jem. Băiatul își ridică atunci ochii, urmărind privirea ei până la bărbatul care tocmai trecea. Era un bărbat de înălțime medie, îndesat, cu o față rotundă, lată, cu sprâncene dese, ochi cenușii

time indoors. Dressed simply in a white shirt, black breeches and stockings, and a slightly old-fashioned black coat, he was most noticeable for the red cap he wore, of a sort Jem had never seen, with a peak flopped over, a turned-up rim, and a red, white, and blue rosette fixed on the side. It was made of wool, which in the unusual March heat caused sweat to roll down the man's brow. He held his head slightly self-consciously, as if the hat were new, or precious, and he must be careful of it; and as if he knew that all eyes would be on it — as indeed, Jem realized, they were.

(p. 24-25)

'Hallo, Mr Blake, Mrs Blake,' Maggie said.

'Hallo, my dear,' Mrs Blake replied. Catherine Blake was a little shorter than her husband, with a similar stocky build. She had small, deep-set eyes, a broad nose, and wide, ruddy cheeks. The old bonnet she wore had a misshapen rim, as if someone had sat on it while it was

proeminenți și tenul palid al omului care petrece mult timp în casă. Îmbrăcat simplu, cu o cămașă albă, pantaloni și ciorapi negri și o haină neagră, ușor demodată, omul ieșea cel mai mult în evidență datorită bonetei roșii pe care o purta, de un fel cum Jem nu mai văzuse niciodată, cu un moț lăsat pe-o parte, o margine îndoită în sus și o cocardă roșu-alb-albastră prinsă pe o latură. Era din lână, ceea ce, pe căldura neobișnuită din acea lună de martie, făcea ca sudoarea să se prelingă pe fruntea bărbatului. Își ținea capul ușor țeapăn, ca și când boneta ar fi fost nouă sau prețioasă și trebuia să o poarte cu grijă; și ca și când ar fi știut că toți ochii erau ațintiți asupra ei — cum într-adevăr erau, după câte își dădea Jem seama.

(p. 35-36)

—'nă seara, domnule Blake, doamnă Blake, salută Maggie.

—'nă seara, draguță, răspunse doamna Blake. Catherine Blake era puțin mai scundă decât soțul ei, dar cu o statură la fel de masivă. Avea ochii mici, adânciți în orbite, nas lat și obraji mari, rumeni. Pălăria veche pe care o purta avea borul șifonat, ca și cum

wet with rain. She was smiling patiently; she looked tired, as if she were indulging her husband with a walk out at night rather than going because she wanted to herself. Jem had seen that look on other faces — usually women's, sometimes without the smile, waiting while their men drank at the pub, or talked to other men in the road about the price of seed.

'You see,' Mr Blake continued without even saying hello, for he was concentrated on making his point. 'This side — the light side — and that side — the dark side —'

'There, that's an opposite,' Maggie interrupted. 'Light an' dark. That's what Jem and me were talkin' about, weren't we, Jem?'

Mr Blake's face lit up. 'Ah, contraries. What were you saying about them, my girl?'

'Well, Jem don't understand 'em, and I was tryin' to explain-'

'I do understand them!' Jem interrupted. 'Of course bad's the opposite of good, and girl the opposite of boy. But-' He stopped. It felt strange talking to an adult about

cineva s-ar fi așezat pe ea când era udă de la ploaie. Zâmbea răbdătoare; arăta obosită, ca și când i-ar fi făcut soțului său concesia de-a se plimba în noapte, mai curând decât ar fi vrut ea însăși să se plimbe. Jem mai văzuse expresia aceea și pe alte chipuri — de obicei chipuri de femei, uneori fără zâmbet, așteptând ca bărbații lor să termine de băut în cârciumă sau de discutat cu alți bărbați în drum despre prețul semințelor.

—Vezi tu, continuă domnul Blake, fără măcar să salute, pentru că era concentrat asupra demonstrației, partea asta — partea luminată — și cealaltă parte — partea întunecată ...

—Uite, ăsta-i un opus, îl întrerupse Maggie. Lumină și întuneric. Tocmai despre asta vorbeam eu și Jem, nu-i așa Jem?

Chipul domnului Blake se luminează:

— Aha, contrarii. Și ce spuneți voi despre ele, fata mea?

—Păi, știți, Jem nu le pricepe și eu mă străduiam să-i explic...

—Ba le pricep! o întrerupse Jem. Sigur că răul e opusul binelui și că fata e opusul băiatului. Dar... Se opri. I se părea ciudat să-i vorbească unui adult

such thoughts. He would never have such a conversation with his parents, or on the street in Piddletrenthide, or in the pub. There the talk was about whether there would be frost that night or who was next travelling to Dorchester or which field of barley was ready for harvest. Something had happened to him since coming to London.

‘What is it, my boy?’ Mr Blake was waiting for him to continue. That too was new to Jem — an adult seemed to be interested in what he thought.

‘Well, it be this,’ he began slowly, picking his way through his thoughts like climbing a rocky path. ‘What’s funny about opposites be that wet and dry both has water, boy and girl be about people, Heaven and Hell be the places you go when you die. They all has something in common. So they an’t completely different from each other the way people think. Having the one don’t mean t’other be gone.’ Jem felt his head ache with the effort of explaining this.

Mr Blake, however, nodded easily, as if he understood and, indeed, thought about such things all the time. ‘You’re right, my boy. Let me give you an example. What

despre asemenea gânduri. N-ar fi avut niciodată o astfel de conversație cu părinții săi sau pe stradă, în Piddletrenthide, sau la cârciumă. Acolo se discuta dacă o să fie sau nu îngheț în noaptea aceea sau cine urma să plece la Dorchester sau care lan de orz era bun de recoltat. Ceva se întâmplase cu el de când venise la Londra.

—Ce este, băiatul meu?

Domnul Blake aștepta ca el să continue. Și asta era ceva nou pentru Jem — un adult părea să fie interesat de ce gândea el.

—Păi, ar fi asta, începu el rar, croindu-și drum printre propriile gânduri, ca și cum ar fi urcat o cărare de munte. Ce-i ciudat la opusuri e că și la ud și la uscat e vorba tot de apă, la fată și băiat e vorba de oameni, raiul și iadul sunt locurile unde te duci când mori. Ele toate au ceva în comun. Așa că ele nu-s total diferite unul de altul, așa cum crede lumea. Dacă-l ai pe unul, nu-nseamnă că celălalt dispare.

Jem simțea că-l doare capul de la efortul pe care îl făcuse pentru a da această explicație.

Totuși, domnul Blake dădea ușor din cap, ca și când ar fi înțeles și chiar s-ar fi gândit tot timpul la astfel de lucruri.

is the opposite of innocence?’

‘Easy,’ Maggie cut in. ‘Knowing things.’

‘Just so, my girl. Experience.’ Maggie beamed. ‘Tell me, then: would you say you are innocent or experienced?’

Maggie stopped smiling so suddenly it was as if she had been physically struck by Mr Blake’s question. A wild, furtive look crossed her face that Jem recalled from the first time he met her, when she was talking about Cut-Throat Lane. She frowned at a passer-by and did not answer.

‘You see, that is a difficult question to answer, is it not, my girl? Here is another instead: if innocence is that bank of the river —’ Mr Blake pointed towards Westminster Abbey ‘—and experience that bank —’ he pointed Astley’s Amphitheatre ‘—what is the middle of the river?’

Maggie opened her mouth, but could think of no quick response.

‘Think on it, my children, and give me your answer another day.’

(p. 88-90)

— Ai dreptate, băiete. Să-ți dau un exemplu. Care este opusul inocenței?

—Simplu, se băgă Maggie în vorbă. Să cunoști lucruri.

—Chiar așa, fata mea. Experiența.

Maggie strălucea de încântare.

— Acuma spune-mi, tu cum te crezi, inocentă sau experimentată?

Lui Maggie îi pieri zâmbetul atât de brusc, de parcă ar fi fost izbită fizic de întrebarea domnului Blake. O expresie sălbatică, furișă îi străbătu chipul, expresie pe care Jem și-o aminti de la prima lor întâlnire, când povestea despre Aleea Gât-Tăiat. Fata se încruntă la un trecător și nu răspunse.

—Vezi tu, asta e o întrebare la care e greu de răspuns, nu-i așa, fata mea? Uite alta: dacă inocența este acel mal al fluviului, și domnul Blake arată spre Westminster Abbey, iar experiența — malul de acolo, indică el Amfiteatrul Astley, ce se află în mijlocul fluviului?

Maggie deschise gura, dar nu găsi nici un răspuns rapid.

—Gândiți-vă la asta, copii, și dați-mi răspunsul în altă zi.

(p. 114-116)

When the door opened again, Mr Blake himself appeared. 'Hallo, my children,' he said. 'Kate tells me you want to see my songs.'

'Yes, sir,' Maggie and Jem answered in unison.

'Well, that is good — children understand them better than everyone else. "And I wrote my happy songs / Every child may joy to hear". Come along.' Leading them into the front room with the printing press, he went over to a shelf, opened a box, and brought out a book not much bigger than his hand, stitched into a mushroom-coloured wrapper. 'Here you are,' he said, laying it on the table by the front window.

Jem and Maggie stood side by side at the table, but neither reached for the book — not even Maggie, for all her boldness. Neither had much experience with handling books. Anne Kellaway had been given a prayer book by her parents when she married, but was the only family member to use it at church. Maggie's parents had never owned a book, apart from those that Dick Butterfield had bought and sold, and Bet Butterfield couldn't read — though she liked having her husband read old newspapers to her when he brought them back from the pub.

Când ușa se redeschise, își făcu apariția domnul Blake în persoană.

— Salut, copii. Kate zice că vreți să-mi vedeți cântecele.

— Da, domnule, răspunseră Maggie și Jem la unison.

— Bravo, asta-i bine, copiii le înțeleg mai bine decât oricine altcineva. "Și cântecele fericite mi le-am scris așa / pe oricare copil să-l poată bucura." Veniți cu mine.

Conducându-i în camera din față, cea cu tiparnița, se duse la un raft, deschise o cutie și scoase o carte nu mult mai mare decât mâna sa, legată într-o învelitoare de culoarea ciupercii. — Iată, zise el, așezând-o pe masa de lângă fereastra din față.

Jem și Maggie stăteau alături lângă masă, dar nici unul nu întindea mâna după carte. Nici măcar Maggie, cât era ea de îndrăzneată. Nici unul nu era prea obișnuit să umble cu cărțile. Anne Kellaway primise o carte de rugăciuni de la părinții ei când se măritase, dar era singura din familie care o folosea la biserică. Părinții lui Maggie nu avuseseră niciodată o carte, cu excepția acelor pe care Dick Butterfield obișnuia cândva să le cumpere și să le vândă, iar Bet Butterfield nu știa să citească — cu toate că-i plăcea să-l asculte pe soțul său citindu-i ziare vechi atunci când le aducea de

‘Aren’t you going to look at it?’ Mr Blake said. ‘Go on, my boy — open it. Anywhere will do.’

Jem reached out and fumbled with the book, opening it to a place near the beginning. On the left-hand page was a picture of a large burgundy and mauve flower, and inside its curling petals sat a woman wearing a yellow dress with a baby on her lap. A girl stood next to them in a blue dress with what looked to Maggie like butterfly wings sprouting from her shoulders. There were words set out in brown under the flower, with green stems and vines twined around them. The right hand page was made up almost entirely of words, with a tree of leaves growing up the right margin, vines snaking up the left, and birds flying here and there. Maggie admired the pictures, though she couldn’t read any of the words. She wondered if Jem could. ‘What do it say?’ she asked.

(p. 116-117)

They looked down at their books in the coming dark. Then Maggie leaned over the page of Jem’s book. ‘Is that a tiger?’

la cârciumă.

—Nu vă uitați la ea? întrebă domnul Blake. Hai, băiete, deschide-o. Nu contează unde.

Jem o apucă neîndemânatic, deschizând-o aproape de început. Pe pagina din stânga era o floare mare, colorată în roșu și mov, iar în interiorul ei, printre petalele răsfărâte, ședea o femeie îmbrăcată într-o rochie galbenă, cu un prunc în poală. O fată stătea în picioare alături de ei, îmbrăcată în rochie albastră. Din umeri, i se păru lui Maggie, îi răsăreau aripi de future. Erau cuvinte așternute în maro sub floare, iar în jurul lor se împleteau tulpini și vițe verzi. Pagina din dreapta era acoperită aproape în întregime de cuvinte, cu un copac de frunze crescând pe marginea din dreapta, vițe șerpuind pe cea din stânga și păsări zburând ici și colo. Maggie admira ilustrațiile, dar nu putea citi nici un cuvânt. Se întreba dacă Jem putea. —Ce zice? întrebă ea.

(p. 147-148)

Se uitară în jos spre cărțile lor, în penumbra care se lăsase. Apoi Maggie se aplecă spre pagina din cartea lui Jem.

Jem nodded, and peered at the words. ' "Tyger tiger-"' ' "
" Burning bright," ' Maggie joined in, to his surprise.

In the forests of the night
What immortal hand or eye
Could frame thy fearful symmetry?

'Maisie taught me that,' she added. 'I can't read — yet.'

'Maisie taught you?' Jem pondered this, wondering how
much his sister had changed from her stay in London.
'What's "symmetry"?'

'Dunno — you'll have to ask her.'

Jem closed the book and cleared his throat. 'Where you
going now, in the dark, all alone?'

Maggie tapped the book against her palm. 'I was going
to catch up to the button man in Piddletown, and offer to
make buttons for him to raise my fare back to London.'

Jem wrinkled his brow. 'How much do it cost?'

'A pound all in on the stage if I ride up top, less if I get a
wagon.'

"Maggie, you'd have to make a thousand buttons at

—Ăla e un tigru?

Jem încuviință și citi, încordându-și privirea:—Tigru,
tigru...

—Foc ce bați, i se alătură Maggie, spre mirarea ei.

Codrii nopții să-i desparți—

Ce nemuritor ți-a vrut

Simetria de temut?

—Maisie m-a învățat poezia, adăugă Maggie. Nu știu
să citesc... încă.

—Maisie te-a învățat? Jem chibzui, întrebându-se cât de
mult se schimbase sora lui de când rămăsese la Londra.
Ce-i aia "simetrie"?

—Habar n-am — tre' s-o-ntrebi pe ea.

Jem închise cartea și își dresе glasul.

—Unde te duci acuma, pe întuneric, singură cuc?

Maggie se bătu ușor cu cartea peste mână:

—Voiam să-l prind din urmă pe omu' cu nasturii în
Piddletown și să mă ofer să-i croșetез nasturi ca să-mi
plătesc drumul până la Londra.

Jem se încruntă.

—Cât face?

—O liră dintr-un foc pentru un loc pe diligență, mai
puțin dacă merg cu căruța.

—Maggie, o să trebuiască să faci măcar o mie de nasturi

least to pay your fare!’

‘Would I? Lord a mercy!’ Maggie joined Jem’s laughter. It released something, and soon they were laughing so hard they had to clutch their stomachs.

When their laughter at last died down, Jem said, ‘So what were you going to do, stuck on this stile — stay here all night?’

Maggie ran her fingers over the cover of the book. ‘I knew you’d come.’

‘Oh.’

‘So if I’m on this side o’ the fence, and you’re on t’other, what’s in the middle?’

Jem put his hand on the stile. ‘We are.’

(p. 384-385)

ca să-ți plătești drumul.

—Zău? Dumnezeu cu mila! Maggie începu și ea să râdă. Așa se eliberară de ceva anume și curând râdeau atât de tare, că se țineau de burtă.

Când hohotele se potoliră, Jem zise:

—Păi, și ce-aveai de gând să faci cocoțată pe pârléazu’ ăsta? Să stai aici toată noaptea?

Maggie își trecu degetele peste coperta cărții.—Știam c-o să vii.

—Ah.

—Ei, și dacă eu îs de partea asta a pârléazului și tu ești de partea cealaltă, ce-i la mijloc?

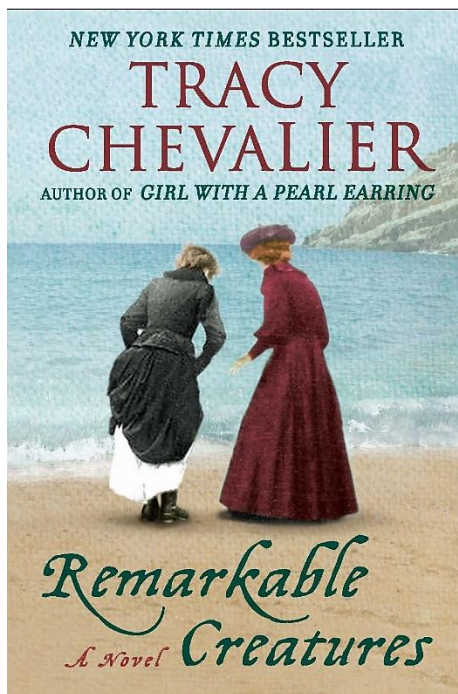
Jem puse mâna pe pârléaz.

—Noi.

(p. 464-465)

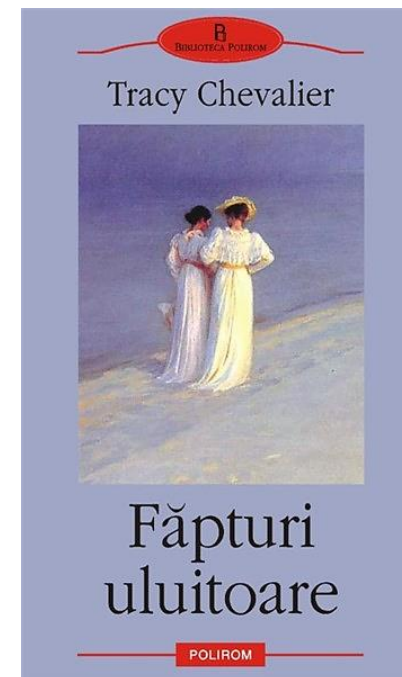
Remarkable Creatures

Harper Collins Publishers, 2009

Făpturi uluitoare

Editura Polirom, 2010,
traducere de Nadine Vlădescu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

Remarkable Creatures is a largely enjoyable book, despite being, at times, unashamedly romantic. Indeed, though Chevalier depicts an era when women were denied the privileges common to men — not least education — there is still an occasional caricatured bias to her male characters. The men are frequently self-absorbed, eccentric and unreliable, mostly from the upper classes. One cannot help but snigger at how the crustaceous Captain Cury, another fossil hunter who has taken to following the more talented Mary about, gets his comeuppance.

Chevalier excavates her two main characters with great confidence and wit. These women, neither of whom I had heard of before, become vivid and engrossing. Like a fossil hunter herself, Chevalier has again combed the beaches of history for subject matter and created an engaging story for the modern reader.

Monique Roffey, Financial Times, August 31, 2009

As for myself, I found my Lyme pursuit on a walk one morning along Monmouth Beach, to the west of the Cobb. We had joined our Weymouth friends the Durhams to search out peculiar stone ledge along the beach called the Snakes' Graveyard, which was only uncovered at low tide. It was farther than we'd thought, and the stony beach was difficult to walk on in thin pumps. I had to keep my eyes cast down so as not to trip on the rocks. As I stepped between two stones, I noticed an odd pebble decorated with a striped pattern. I bent over and picked it up — the first of thousands of times I would do so in my life. It was spiral shaped, with ridges at even intervals around the spine, and it looked like a snake curled in on

Iar eu mi-am descoperit vocația la Lyme, în timpul unei plimbări de dimineață de-a lungul plajei Monmouth, la vest de Cobb. Ne întâlniserăm cu prietenii noștri din Weymouth, familia Durham, ca să căutăm niște stânci ciudate care se întindeau pe plajă, numite Cimitirul Șerpilor, care se vedeau doar pe timpul refluxului. Se aflau mai departe decât crezuserăm noi și plaja plină de pietre era greu de parcurs în pantofi subțiri. Trebuia să-mi țin ochii plecați ca să nu mă împiedic de pietre. Călcând între două, am observat o piatră cu un model vărgat. M-am aplecat și-am ridicat-o, primul gest din miile astfel de gesturi pe care aveam să le fac de-a lungul vieții. Avea

itself, the tip at the tile in the centre. Its regular pattern was so pleasing to the eye that I felt I must keep it, though I had no idea what it was. I only knew that it could not be a pebble.

I showed it to Louise and Margaret, and then to the Weymouth family. "Ah, that is a snakestone," Mr Durham declared.

I almost dropped it, despite logic telling me the snake could not be alive. It could not be just a stone, though. Then I realized. "It is a — fossil, isn't it?" I used the word hesitantly, for I wasn't sure the Weymouth family would be familiar with it. Of course I had read about fossils, and seen some displayed in a cabinet at the British Museum, but I didn't know they could be found so easily on the beach.

"I expect so," Mr Durham said. "People often find such things here. Some of the locals sell them as curiosities. They call them curies."

"Where is its head?" Margaret asked. "It looks as if it's been chopped off."

"Perhaps it has fallen off," Miss Durham suggested. "Where did you find the snakestone, Miss Philpot?"

forma spiralată, cu dungi regulate și arăta ca un șarpe încolăcit, cu vârful cozii la mijloc. Modelul său simetric era atât de plăcut privirii încât am simțit că trebuia s-o păstrez, deși n-aveam idee ce putea fi. Știam doar că nu putea fi doar o piatră.

Le-am arătat-o lui Luise și lui Margaret și-apoi și celor din familia Durham.

— Ah, e un șarpe de piatră, a declarat domnul Durham.

Aproape că am scăpat piatra, chiar dacă logica îmi spunea că șarpele nu putea fi viu. Totuși, nu putea fi doar o piatră. Apoi mi-am dat seama.

— E o...fosilă, nu-i așa? Am pronunțat cuvântul șovăind, pentru că nu eram sigură că membrii acelei familii din Weymouth îl cunoșteau. Sigur că citisem despre fosile și văzusem unele expuse într-un cabinet de la Muzeul Britanic, dar nu știam că pot fi găsite atât de ușor pe plajă.

—Așa cred, a spus domnul Durham. Oamenii găsesc adesea astfel de lucruri pe aici. Unii localnici le vând drept curiozități. Le numesc "curioșenii".

—Unde i-e capul? A întrebat Margaret. Arată ca și cum i-ar fi fost tăiat.

—Poate că i-a căzut, a sugerat domnișoara Durham. Unde ați găsit șarpele, domnișoară Philpot?

I pointed out the spot, and we all looked but couldn't see the head of a snake lying about. Soon the others lost interest and walked on. I searched a little longer, then followed the party, opening my hand now and then to gaze at this, my first specimen of what I would learn to call an ammonite. It was odd to be holding the body of a creature, whatever it was, and yet it pleased me too. Gripping its solid form was a comfort, like holding on to a walking stick or a staircase banister.

At the end of Monmouth Beach, just before Seven Rocks Point, where the shoreline turned out of sight, we found the Snakes' Graveyard. It was a smooth ledge of limestone in which there were spiral impressions, white lines against the grey stone, of hundreds of creatures like that which I held, except that they were enormous, each the size of a dinner plate. It was such a strange, bleak sight that we all stared in silence.

(p. 21-22)

"Why would God make creatures that don't exist any more?"

Le-am arătat locul și am căutat cu toții, dar n-am găsit capul vreunui șarpe prin jur. Curând, ceilalți și-au pierdut interesul și și-au continuat plimbarea. Eu am rămas să mai caut puțin și-apoi i-am urmat la rândul meu, deschizând pumnul din când în când ca să mă uit la piatra aceasta, primul meu specimen de amonit, cum aveam să aflu mai târziu că se numeau. Era ciudat să ții în palmă corpul unei făpturi, orice ar fi fost ea, dar în același timp îmi făcea și plăcere. Era reconfortant să-i țin strâns forma solidă, ca atunci când te sprijini de un baston sau de o balustradă.

La capătul plajei Monmouth, chiar înainte de Seven Rocks Point, unde linia țărmului dispărea, am găsit Cimitirul Șerpilor. Era un pâlc de stânci netede de calcar pe care se găseau urmele spiralate, linii albe pe piatra cenușie, a sute de făpturi precum aceea pe care o țineam în palmă, doar că acestea erau enorme, fiecare de mărimea unei farfurii. Priveliștea era atât de ciudată și de dezolantă încât am privit cu toții în tăcere.

(p. 18-19)

—De ce ar crea Dumnezeu făpturi care nu mai există?

Mr Buckland looked at me with his big eyes, and saw there flickering worry.

"You are not the only person to ask this question, Mary," he said. Many learned men are discussing it. Cuvier himself believes there is such a thing as the extinction of certain animals, in which they die away completely. I am not sure of that, however. I cannot see why God would want to kill off what He has created." Then he brightened, and the worry left his eyes. "My friend the Reverend Conybeare says that while the Scripture tell us that God created Heaven and Earth, they don't describe how He did it. That is open to interpretation. And that is why I'm here — to study this remarkable creature, and find more of them to study, and through careful contemplation arrive at an answer. Geology is always to be used in the service of religion, to study the wonders of God's creation and marvel at His genius." He ran a hand over the croc's spine. "God in His infinite wisdom has peppered this world with mysteries for men to solve. This is one of them, and I am honoured to take on the task."

Domnul Buckland m-a privit cu ochii mari și, preț de o clipă, i-am citit îngrijorarea.

—Nu ești prima persoană care a pus întrebarea asta, Mary, a spus el. Mulți oameni învățați dezbăt problema asta. Cuvier însuși crede că este posibilă extincția anumitor specii de animale, ele pierind astfel cu desăvârșire. Nu sunt însă sigur în privința asta. Nu văd de ce Dumnezeu ar dori să ucidă unul după altul exemplarele pe care chiar El le-a creat. Apoi s-a luminat la față și îngrijorarea i-a dispărut din ochi. Prietenul meu, reverendul Conybeare, spune că dacă Scriptura ne spune că Dumnezeu a creat Cerul și Pământul, ea nu ne descrie cum anume a făcut-o. Asta lasă loc de interpretări. Și de aceea mă aflu eu aici — ca să studiez această faptură uluitoare și să găsesc și altele pe care să le studiez și, prin contemplarea lor atentă, să obțin un răspuns. Geologia trebuie întotdeauna pusă în slujba religiei, pentru a studia minunile Creației și pentru a ne minuna de geniul Său.

Și-a trecut mâna peste șira spinării crocului. Cu înțelepciunea Sa nemărginită, Dumnezeu a presărat lumea aceasta cu mistere pe care să le rezolve oamenii. Acesta este unul dintre ele și mă simt onorat să preiau această sarcină.

His words sounded fine, but he had given no answer. Perhaps there was no answer. I thought for a moment. "Sir, do you think the world was created in six days, the way the Bible says?"

Mr Buckland wagged his head — not a yes or a no.

"It has been suggested that 'day' is a word that should not be interpreted literally. If one thinks instead of each day as an epoch during which God created and perfected different parts of Heaven and Earth, then some of the tensions between geology and the Bible disappear. After five epochs, during which all of the layering of rock and the fossilization of animals occurred, then man was created. That is why there are no human fossils, you see. And once there were people, on the sixth 'day', the Flood came, and when it subsided, it left the world as we see it today, in all its grandeur."

"Where did all the water go?"

Mr Buckland paused, and I saw again that flicker of uncertainty in his eyes.

"Back into the clouds from whence the rain came," he replied.

I knew I should believe him, as he taught at Oxford, but his answers did not feel complete. It was like having a

Cuvintele lui sunau bine, dar nu-mi dăduse un răspuns. Poate că nu exista un răspuns. Am cugetat câteva clipe.

— Domnule, credeți că lumea a fost creată în șase zile, așa cum scrie în Biblie?

Domnul Buckland a bățâit din cap — nici da, nici nu.

—S-a propus ca "zi" să nu fie interpretat în sens propriu. Dacă în loc de zile ne gândim la epoci în care Dumnezeu a creat și a desăvârșit felurile părți ale Cerului și ale Pământului, atunci o parte din tensiunile care există între geologie și Biblie dispar. După cinci epoci, în timpul cărora s-a desfășurat depunerea pe straturi a rocilor și fosilizarea animalelor, a fost creat omul. Vezi tu, de aceea nu există fosile umane. Și odată ce au apărut oamenii, în a șasea "zi", a venit Potopul, care după ce a trecut, a lăsat lumea așa cum o vedem noi astăzi, în toată măreția ei.

—Unde s-a dus toată apa?

Domnul Buckland a tăcut și-am văzut din nou acea nesiguranță trecătoare în ochii săi.

—Înapoi în norii de unde a venit ploaia, a răspuns el.

Știam că trebuia să-l cred, căci preda la Oxford, dar răspunsurile lui nu păreau duse până la capăt. Ca și

meal and not getting quite enough to eat. I went back to cleaning the croc and did not ask more questions. It seemed I was always going to feel a little hollowed out round my monsters.

(p. 154-155)

"There is one more thing," I said. Reverend Conybeare groaned. "I should like to hear what you have to say at the meeting about the plesiosaurus."

"I'm afraid women are not allowed in to the Society meetings." Mr Buckland sounded almost sorry.

"Perhaps I could sit out in the corridor to listen? No one but you need know I am there."

Mr Buckland thought for a moment. "There is a staircase at the back of the room leading down to one of the kitchens. The servants use it to bring dishes and food and such up and down. You might sit out on the landing. From there you should be able to hear us without being seen."

"That would be very kind, thank you."

cum mâncai ceva și mâncarea nu-ți ajungea. M-am apucat din nou să curăț crocul și n-am mai pus întrebări. Se părea că întotdeauna aveam să mă simt puțin pustiită în preajma fiarelor mele.

(p. 159-160)

—Mai e ceva, am spus.

Reverendul Conybeare a oftat adânc.

—Aș dori să ascult ce veți spune despre plesiosaur în timpul conferinței.

—Mă tem că prezența femeilor nu este permisă la întrunirile societății.

Domnul Buckland părea să regrete sincer.

—Ar fi posibil să rămân pe coridor ca să ascult? Nu va afla nimeni că mă aflu aici.

Domnul Buckland a reflectat un moment.

—Există o scară de serviciu în fundul sălii, care duce jos la una dintre bucătării. Servitorii o folosesc ca să aducă tacâmurile și tăvile cu mâncare și altele asemenea. Puteți să vă aduceți un scaun pe hol. De acolo ne puteți auzi fără să fiți văzută.

—Vă mulțumesc, e foarte amabil din partea dumneavoastră.

Mr Buckland gestured to the doorman, who had been listening impassively. "Would you show this lady and young man up to the landing at the back, please. Come, Conybeare, we have kept them waiting long enough. They'll think we've gone to Lyme and back!"

The two men hurried up the stairs, leaving Johnny and me with the doorman. I will not forget the venomous look Reverend Conybeare threw me over his shoulder as he reached the top and turned to go into the meeting room.

Johnny chuckled. "You have not made a friend there, Aunt Elizabeth!"

"It doesn't matter to me, but I fear I have put him off his stride. Well, we shall hear in a moment."

I did not put off Reverend Conybeare. As a vicar he was used to speaking in public, and he was able to draw on that well of experience to recover his equanimity. By the time William Buckland had got through the procedural parts of the meeting — approving the minutes of the previous meeting, proposing new members, enumerating the various journals and specimens donated to the Society since the last meeting — reverend Conybeare would have looked over his notes and reassured himself about the

Domnul Buckland i-a făcut un gest ușierului, care ascultase conversația impasibil.

— Condu-i dumneata pe doamna și pe tânărul acesta până la holul din spate, te rog. Vino, Conybeare, i-am lăsat destul să aștepte. O să creadă că ne-am dus până la Lyme și înapoi!

Cei doi bărbați au urcat în grabă treptele, lăsându-ne pe mine și pe Johnny cu ușierul. Nu voi uita niciodată privirea înveninată pe care mi-a aruncat-o reverendul Conybeare peste umăr când am ajuns în capul scărilor și s-a întors să intre în sala de întruniri.

Johnny a chicotit.

—Nu cred că ți-ai făcut un prieten, tanti Elizabeth!

—Mie nu-mi pasă, dar mă tem să nu-i fi stricat dispoziția pentru întrunire. Ei bine, o să auzim imediat.

Nu-i stricasem dispoziția reverendului Conybear. Ca un preot ce era, era obișnuit să vorbească în public și putea să se folosească de experiența lui ca să-și recapete stăpânirea de sine. Cât timp William Buckland a prezentat ordinea de lucru a întrunirii — aprobarea protocolului întrunirii anterioare, propunerea noilor membri, enumerarea diverselor jurnale și specimene donate societății în intervalul scurs de la ultima întrunire —, reverendul Conybear și-

particulars of his claims, and when he began speaking his voice was steady and grounded in authority.

I could only judge his delivery by his voice. Johnny and I were tucked away on chairs on the landing, which led off of the back of the room. Although we kept the door ajar so that we could hear, we could not see beyond the gentlemen standing in front of the door in the crowded room. I felt trapped behind a wall of men that separated me from the main event.

(p. 303-304)

Mary Anning and I are hunting fossils on the beach, she her creatures, I my fish. Our eyes are fastened to the sand and rocks as we make our way along the shore at different paces, first one in front, then the other. Mary stops to split open a nodule and find what may be lodged within. I dig through clay, searching for something new and miraculous. We say very little, for we do not need to. We are silent together, each in her own world, knowing the other is just at her back.

(p. 343)

a consultat notițele și și-a revizuit detaliile argumentelor sale, astfel încât atunci când a început să vorbească vocea îi era calmă și plină de autoritate.

Nu-i puteam judeca discursul decât după voce. Johnny și cu mine eram pițiți pe scaunele de pe palierul din fundul sălii. Deși am lăsat ușa deschisă ca să auzim mai bine, nu-i vedeam decât pe domnii care stăteau în picioare în fața ușii, în sala ticsită de lume. Mă simțeam prizonieră în spatele unui zid de bărbați care mă despărteau de evenimentul principal.

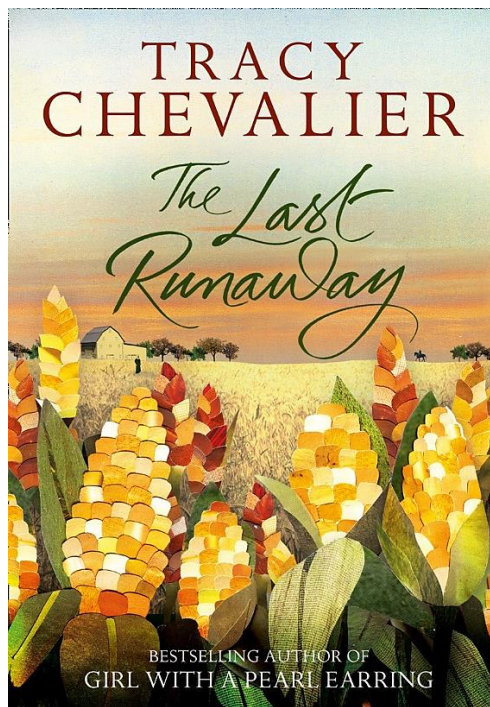
(p. 319-320)

Mary Anning și cu mine vânăm fosile pe plajă; ea făpturile ei, eu peștii mei. Ochii ne sunt ațintiți asupra nisipului și a pietrelor pe când înaintăm de-a lungul țărmului în ritmuri diferite, una din noi luând-o întâi înainte, apoi cealaltă. Mary se oprește să despice un nodul și să vadă ce stă ascuns înăuntrul lui. Eu scormonesc prin argilă, căutând ceva nou și miraculos. Vorbim puțin, pentru că nu e nevoie. Tăcem laolaltă, fiecare în lumea ei, știind că cealaltă se află chiar alături.

(p. 359)

The Last Runaway

Published by Dutton, a member of Penguin Group (USA)
Inc., 2013

Ultima fugară

Editura Polirom, 2013, traducere de Ona Frantz

For the first time I'm setting a novel in the U.S. It's about an English Quaker woman who emigrates to Ohio in the 1840s and ends up working on the Underground Railroad, helping fugitive slaves escape to Canada. It's a book about being an outsider, about silence, about freedom — all those big issues. It's set in a fictional Quaker community just outside of Oberlin, Ohio, where I went to college.

Tracy Chevalier (In an Interview by Felicity Librie)

Honor had been to unfamiliar Meetings before, in Exeter and Dorchester and Bristol, and she had managed to experience the same silence as at Bridport. At Faithwell, however, she was conscious of being in a place she would be expected to consider home, and because of that, she could not relax and let her mind go. When the silence began to deepen, Honor could not connect to that communal gathering and follow the others. Instead she found herself thinking about Grace's last, terrible days; about Abigail, beside her, and Adam, across from them on the men's bench, and the strained atmosphere in the house, and the looks that passed between them which she tried to ignore; of the black man hiding in Belle's woodpile; of Belle's jaundiced skin and surprising hats; of Donovan, pawing through her trunk and looking at her with light in his eyes. A few days after her arrival, he had ridden through Faithwell while she and Abigail were hanging out laundry, and had slowed and lifted his hat. Abigail had been horrified.

Honor mai fusese și altădată la Adunări care nu-i erau familiare, în Exeter, Dorchester și Bristol, și reușise să păstreze aceeași tăcere ca la Bridport. În Faithwell însă, știa că se află într-un loc pe care trebuia să-l considere căminul ei, iar din cauza aceasta nu putea să se liniștească și să-și elibereze mintea. Liniștea se adâncea în jurul ei, iar Honor nu reușea să intre în legătură cu acea adunare obștească și să urmeze exemplul celorlalți. Se pomeni gândindu-se la zilele cumplite care fuseseră ultimele din viața lui Grace, la Abigail, care ședea lângă ea, la Adam, aflat de cealaltă parte a camerei, pe banca bărbaților, la atmosfera încordată din casă, la privirile pe care le schimbau ei doi și pe care încerca să nu le bage în seamă, la bărbatul negru ascuns în stiva de lemne a lui Belle, la pielea gălbuie a lui Belle și la pălăriile ei surprinzătoare; la Donovan, scotocind prin cufărul ei și uitându-se la ea cu ochi scânteietori. La câteva zile după sosirea ei, trecuse și el călare prin Faithwell; ea și Abigail atârnavă rufe la uscat, iar el încetinise și salutase ridicându-și

(p. 81-82)

Faithwell itself is a tiny, rough sort of place. I know Adam did not deliberately lie in his letters describing it, but when he called it a 'town' he was clearly exaggerating. They boast that this part of Ohio is cleared and populated, much more so than ten years ago, but to me it feels like a frontier, with a few houses scratched out of the wilderness. Thee would be amazed at what is called the 'general store' here — a shop with mostly bare shelves and little to choose from, set on a track that a coach could never manage. Even wagons frequently get stuck in the mud, or the ride is so jolting one would rather walk.

The Meeting House is pleasant at least, and the Friends kind. I do not know why, but I have not been able to settle at meeting yet; this is a great disappointment, as I normally take much comfort from the collective silence, and it would do me good now truly to wait in expectation with others. I need to be patient, I know, and a way will open once again.

I have not yet got to know the other families, nor discerned who might become a friend. The women in general here are straightforward, in conversation, in dress, even in the way they walk, which is flatfooted and rather graceless. Thee would smile. At least thee may be content that there is no rival here who would ever take

pălăria. O îngrozise pe Abigail.

(p. 87)

Faithwell însuși este o așezare mică și necizelată. Știu că Adam nu a mințit cu bună știință când a descris-o în scrisorile lui, dar când a numit-o "oraș" este limpede că a sărit calul. Se fălesc cu faptul că partea aceasta din Ohio este defrișată și populată într-o măsură mult mai mare decât acum zece ani, dar mie mi se pare doar o graniță cu câteva case rătăcite pe terenuri smulse sălbăticiei. Matala ai fi fost uimită să vezi ce se numește aici "magazin mixt" — o dugheană cu rafturi mai mult goale și puțină marfă din care să alegi, pe un drum pe care diligența n-ar răzbate în veci. Până și cheroanele rămân deseori înțepenite în noroi, sau se întâmplă ca înaintarea să fie atât de hurducată, încât preferi să mergi pe jos.

Cel puțin Casa Adunării e plăcută, iar Prietenii sunt binevoitori. Nu știu de ce, dar încă n-am izbutit să-mi găsesc liniștea la Adunări; asta e o mare dezamăgire, căci de obicei găsesc multă alinare în tăcerea Adunării; iar acum chiar că mi-ar prinde bine să stau în așteptare laolaltă cu ceilalți. Am nevoie de răbdare, știu asta, și mi se va arăta din nou o cale.

Încă nu am apucat să cunosc celelalte familii, nici să-mi dau seama cu cine m-aș putea împrieteni. În general, femeile de aici sunt foarte directe, în conversație, în îmbrăcăminte, chiar și în felul în care merg, cu pasul foarte sigur și aproape lipsit de grație. Matala ai zâmbi dacă le-ai vedea. Cel puțin ai fi mulțumită că aici

thy place as my dearest friend.

I must stop criticizing my new country. I will leave thee with something to smile at: in Ohio they like to call quilts 'comforts'!

*Thy faithful friend,
Honor Bright*

(p. 86-87)

Yesterday was the Fourth of July. One subject Americans feel strongly about is their independence from Britain. They are very proud of having become a separate country. I did not know what to expect, though I had heard there would be celebrations in many places. However, neither Faithwell nor Oberlin celebrated, for it would be supporting the Declaration of Independence, a document that I have learned does not include Negroes as equal citizens. Instead some of the Faithwell Friends went along to the college park in Oberlin to listen to anti-slavery speeches, bringing with us a picnic deemed necessary rather than celebratory. In general northern Ohioans oppose slavery, and Oberlin has a reputation for being the most vehemently anti-slavery of all the towns in the area.

For once it was not too hot, with a breeze that kept us comfortable. The spread of food was enormous, all laid out on trestle tables. Americans take their picnics very seriously. Where at home we would carry modest provisions, here it is considered important to display

nu există rivală care să-ți ia vreodată locul de cea mai bună prietenă a mea.

Trebuie să mă opresc din criticat noua mea țară. Matala îți las ceva care să-ți aducă un zâmbet: în Ohio le place să spună la quilt "alinătoare".

*Prietenă matala credincioasă,
Honor Bright*

(p. 92-93)

Ieri a fost Patru Iulie. Un lucru de care americanii sunt foarte atașați este independența lor față de Britania. Sunt foarte mândri că s-au separat cu țara lor. N-am știut la ce să mă aștept, deși auzisem că aveau să fie sărbători în multe locuri. Totuși, nici în Faithwell, nici în Oberlin nu s-a sărbătorit, fiindcă asta ar fi însemnat că sprijină Declarația de Independență, document despre care am aflat că nu-i vede pe negri ca cetățeni egali. Câțiva Prieteni din Faithwell ne-am dus în parcul colegiului din Oberlin să ascultăm discursurile împotriva sclaviei și am luat cu noi cele necesare pentru un picnic considerat mai degrabă necesar decât sărbătoresc. În general, nordul statului Ohio se împotrivesc sclaviei, iar Oberlin are faima de a fi cel mai hotărât antisclavagist dintre toate orașele din zonă.

Pentru prima dată s-a mai domolit arșița, fiindcă a bătut un vânticel care ne-a tihnit tuturor. S-au întins de-ale gurii cât vedeai cu ochii, pe mese cu soclu. Americanii își iau în serios picnicurile. Acasă luam cu noi provizii modeste, pe când aici se

and eat as much as possible. I did not think that Faithwell Friends would find a way to show off — indeed, in terms of dress and deportment they are as modest as any Bridport Friend. But they laid out more food than ever we could eat, with much care taken over the baked goods. This seemed to be the case with Oberlinites as well, as I noted when Abigail and I strolled about the square. I have never seen so many pies.

I was interested to witness a small group of Negroes also picnicking. While my passage in America to Ohio took me only through states where slavery is not permitted, I did come across a few Negroes, usually working on the docks or the stagecoaches, or in the kitchens and stables of inns. I never saw any at their leisure. Here I studied them — out of the corner of my eye, for I did not wish to stare — and found they are not so different from everyone else. Their picnic was certainly as abundant, though it may have differed in content: many Ohio Negroes are originally from the South, where I have heard the cooking described as more vigorous. The negro women dressed with more frills than a Quaker would, though the cloth was not so fine. The men wore dark suits and straw hats. Their children were boisterous, and played with balls and pinwheels and kites, as did the white children in the square — though they did not play together.

(p. 99-100)

consideră important să arăți și să mănânci cât mai mult posibil. Nu mi-am imaginat că Prietenii din Faithwell vor găsi ceva cu care să se fâlească — într-adevăr, când vine vorba de haine și purtări, sunt la fel de modești ca orice Prieten din Bridport. Dar pun pe mese mai multă mâncare decât am putea consuma vreodată, cu deosebire copturi. Se pare că și în cazul oberliezilor a fost la fel, din câte am băgat de seamă cât m-am plimbat cu Abigail prin parc. N-am văzut în viața mea atâtea plăcinte.

A fost interesant să vedem un mic grup de negri care au ieșit și ei la picnic. Deși călătoria mea prin America până în Ohio m-a purtat numai prin state în care sclavia nu este permisă, am întâlnit și câțiva negri, de obicei muncitori la docuri sau la diligențe, sau în bucătăriile și grajdurile hanurilor. N-am văzut nici unul petrecându-și timpul liber. Aici am avut ocazia să-i cercetez — cu coada ochiului, căci nu voiam să mă holbez la ei — și am descoperit că nu sunt cine știe ce diferiți de restul lumii. Picnicul lor a fost cu siguranță la fel de îmbelșugat, deși se poate să fi avut alte bucate; mulți negri din Ohio sunt originari din sud, unde am auzit că se gătește mai mult. Rochiile negreselor aveau mai multe zorzoane decât ar fi purtat niște quakerițe, deși materialele lor nu erau atât de fine. Bărbații purtau costume negre și pălării de pai. Copiii lor erau gălăgioși și se jucau cu mingi, moriști și zmeie, la fel ca și copiii albi din grădină — deși nu se jucau împreună.

(p. 104-105)

The frolic took place at the Haymaker farm where we get our milk. I do like their name, though the mother is full of steel and the daughter resembles Abigail a little in mood. We arrived with a side of ham and a cherry pie, only to discover there were four other cherry pies and two sides of ham. The 'comfort' we were to work on had been stretched over a square frame. I had expected we would make a whole-cloth bridal quilt, but instead it was an appliqué pattern of flowers in vases and fruit in bowls, the predominant colours red and green on a white background — a look common throughout Ohio. Abigail has worked hard these last few weeks to finish sewing the cover. She does not sew much, so perhaps I should have guessed the reason for all of this activity. Appliqué is very popular here. To my eye it has a facile look about it, as if the maker has not thought hard but simply cut out whatever shape has taken her fancy and sewn it onto a bit of cloth. Piercing together patchwork, on the other hand, requires more consideration and more accuracy; that is why I like it, though some say it is too cold and geometrical.

(p. 111-112)

Each time Honor's life changed, she found she missed what she'd had before: first Bridport, then Belle Mills's Millinery, now Cox's Dry Goods. But there was no use in dwelling on what her life might have been: such thinking did not help. She

Sezătoarea s-a ținut la ferma Haymaker, de unde ne luăm laptele. Îmi place cu adevărat numele lor, chiar dacă mama e aspră și bătoasă, iar fiica seamănă puțin cu Abigail ca stare sufletească. Ne-am dus acolo cu o jumătate de jambon și o plăcintă cu cireșe, ca să descoperim că mai erau alte patru plăcinte cu cireșe și două jumătăți de jambon. "Alinătoarea" la care urma să lucrăm fusese întinsă pe o ramă pătrată. Mă așteptasem să facem un quilt de mireasă dintr-o bucată, dar era vorba de unul cu aplicații de flori în vase și fructe în boluri, culorile predominante fiind roșu și verde, pe fundal alb — așa vezi peste tot în Ohio, oriunde te duci. Abigail a muncit din greu săptămânile acestea ca să termine de cusut partea de deasupra. Ea nu coase mult de felul ei, așa că poate ar fi trebuit să ghicesc pentru ce lucra atâta. Aplicațiile sunt foarte populare aici. În ochii mei, arată foarte lesnicios, ca și cum creatoarea lor n-a stat să cugete prea mult, ci pur și simplu a decupat niște forme care i s-au părut atrăgătoare și le-a cusut pe o bucată de pânză. Pe de altă parte, să potrivești laolaltă o lucrătură din petice necesită mai multă judecată și mai multă precizie; de aceea îmi și place, deși unora li se pare prea rece și ordonată.

(p. 117)

De fiecare dată când i se schimba viața, Honor descoperea că duce dorul a ceea ce avusese înainte: mai întâi Bridportul, apoi magazinul de pălării al lui Belle Mills, acum magazinul Textile La Cox. Dar n-avea nici un rost să se mai gândească

had noticed that Americans did not speculate about past or alternative lives. They were used to moving and change: most had emigrated from England or Ireland or Germany. Ohioans had moved from the south or from New England or Pennsylvania; many would go farther west. Already since she had arrived in Faithwell three months before, two families had decided that after the harvest they would go west. Others would come from the east or south to take their place. Houses did not remain empty for long. Ohio was a restless state, full of movement north and west. Faithwell and Oberlin too had that restless feel. Honor had not noticed it when she first arrived, but now she was discovering that all was in flux, and it seemed to disturb only her.

(p. 155)

She had begun with a clear principle born of a lifetime of sitting in silent expectation: that all people are equal in God's eyes, and so should not be enslaved to one another. Any system of slavery must be abolished. It had seemed simple in England; yet in Ohio that principle was chipped away at, by economic arguments, by personal circumstances, by deep-seated prejudice that Honor sensed even in Quakers. It was easy for her to picture the Negro pew at the Philadelphia Meeting house and grow indignant; but would she herself feel

la felul cum ar fi fost viața ei; n-o ajuta la nimic. Băgase de seamă că americanii nu-și dădeau cu părerea despre trecut sau despre cum altfel ar fi putut să fie viața lor. Ei erau obișnuiți cu mișcarea și cu schimbarea; cei mai mulți emigraseră din Anglia, Irlanda sau Germania. Cei din Ohio veniseră din sud, din Noua Anglie sau din Pennsylvania; mulți aveau să plece mai departe către vest. De când sosise ea în Faithwell, cu trei luni în urmă, două familii hotărâseră deja ca după perioada recoltei să pornească spre vest. În locul lor aveau să vină alții, dinspre est sau sud. Casele nu rămâneau goale mult timp. Ohio era un loc fără astâmpăr, plin de mișcare către nord și vest. Faithwell și Oberlin lăsau și ele să se vadă același freamăt nepotolit. Honor nu observase asta când sosise, dar acum descoperea că totul era ca un fir neîntrerupt, care doar pe ea părea să o tulbure.

(p. 162)

Începuse prin a avea un principiu limpede, născut dintr-o viață de așteptare în tăcere: acela că toți oamenii sunt egali în ochii Domnului, așadar nimeni nu trebuie să ajungă sclavul altuia. Orice sistem sclavagist trebuie abolit. Părea ușor în Anglia; în Ohio însă, principiul era știrbit de argumente economice, de împrejurări personale, de prejudecăți adânc înrădăcinate pe care Honor le simțea chiar și la quakeri. Îi era ușor să-și readucă în minte strana negrilor din Casa Adunării din Philadelphia și să crească

completely comfortable sitting next to a black person? She helped them, but she did not know them as people. Only Mrs. Reed, a little: the flowers she wore in her hat; the stew so full of onions and chilies; the improvised quilt she had made. These daily details were the things that fleshed out a person.

When an abstract principle became entangled in daily life, it lost its clarity and became compromised and weakened. Honor did not understand how this could happen, and yet it had: the Haymakers had demonstrated how easy it was to justify stepping back from principles and doing nothing. Now that she was a member of this family, she was expected to take on their history and step back as well.

Honor left the barn at dusk to walk across the yard to the house, her eyes wide and dry, her throat stopped with a feeling as if she had swallowed a ball and it had got stuck there. She felt so confused by the gap between what she thought and what was expected of her that she could not speak. Perhaps it was better not to, until she was more sure of what she wanted to say. That way her words could not be twisted and flung back at her. Silence was a powerful tool at Meeting, clearing the way to God. Perhaps now it would allow Honor to be heard.

(p. 227-228)

indignarea în ea; dar s-ar fi simțit ea nestânjenită să șadă alături de o persoană neagră? Îi ajuta, dar nu-i cunoștea ca oameni. Numai pe doamna Reed, oarecum: florile pe care le purta la pălărie, fiertura plină-ochi de ceapă și ardei iuți, quiltul improvizat de ea. Amănuntele acestea cotidiene erau lucrurile care dădeau substanță unei personae.

Când ajunge să se încurce în ițele vieții cotidiene, un principiu abstract își pierde claritatea, se compromite și subrezește. Honor nu înțelegea cum se poate întâmpla una ca asta, și totuși era adevărat: familia Haymaker arătase cât de ușor se putea justifica faptul de a te îndepărta de principii și de a nu face nimic. Acum, când făcea și ea parte din această familie, lumea se aștepta să-și ia asupra ei istoria acesteia și să facă la rândul său un pas înapoi.

Honor părăsi șura la apus; trecu prin curte și intră în casă cu ochii larg deschiși și uscați, cu gâtulejul astupat, ca și cum ar fi ar fi înghițit un ghem și i-ar fi rămas înțepenit acolo. Se simțea atât de năucită de prăpastia dintre ceea ce credea și ceea ce se aștepta din partea ei, încât nici să vorbească nu era în stare. Poate era mai bine așa, până se dumirea ce avea să spună. În felul acesta cuvintele nu-i puteau fi răstălmăcite și întoarse împotriva ei. Tăcerea era un instrument puternic la Adunare, eliberând calea către Dumnezeu. Poate acum avea să-i îngăduie lui Honor să se facă auzită.

(p. 230-231)

Thee will be pleased to hear that for the first time I spoke at meeting, the last I attended in Faithwell. I have always felt that words cannot truly capture what I feel inside. But I found the urgency of the Spirit pushing me to open my mouth to explain, even imperfectly, what I feel about helping runaways until that day arrives when slavery is finally ended in this country. For I do believe it will end. It must. When I sat down, the air felt thick with thoughts, and afterwards the blacksmith commended me for finding my voice.

I am not sorry to leave Ohio and go west, except that it is taking me farther from thee, Biddy. I will write again once we have found a place to settle. Because thee remains there, it is easier for me to go, for thee can be the shore I look back on, the star that remains fixed. After the voyage across the ocean, I had not thought I would ever have the spirit to move again, but now that I have chosen to go, I am glad.

I am anxious, of course. I expect I shall not sleep tonight for thinking about what lies ahead. But I feel different from when I left Bridport with Grace. Then I was running away, and it was as if my eyes were shut and there was nothing to hold on to. Now my eyes are open, and I can walk forward, holding on to Jack and Comfort. It is what Americans do. Perhaps that is what I am becoming, at last. I am learning the difference between running from and running towards.

Always with thee in spirit,

Te va bucura să auzi că pentru prima dată am vorbit la Adunare, ultima la care am participat în Faithwell. Mereu am simțit că vorbele nu pot lăsa să se vadă cu adevărat ceea ce simt în adâncul sufletului. Dar imboldul Duhului m-a făcut să deschid gura ca să explic, chiar și fără limpezime, care-mi sunt simțămintele în privința ajutorului dat fugarilor până va veni ziua aceea în care în sfârșit se va isprăvi cu sclavia în țara asta. Căci cred cu adevărat că se va isprăvi. Trebuie. Când m-am așezat la loc, parcă simțeam aerul îngroșat de gânduri, iar la sfârșit fierarul mi-a adus laude pentru că mi-am găsit vocea.

Nu-mi pare rău că plec din Ohio spre vest, doar că asta mă îndepărtează și mai mult de matale, Biddy. Voi scrie din nou când vom găsi un loc să ne stabilim și noi. Fiindcă matale rămâi acolo, pentru mine e mai ușor să plec, căci matale poți fi țărmla la care mă uit acum în urmă, steaua care rămâne neclintită pe cer. După călătoria peste ocean, n-aș fi crezut că voi avea cândva tăria de a porni iar la drum, dar acum, odată ce am ales să plec, mă bucur.

Sunt emoționată, bineînțeles. Nu mă aștept să pot dormi la noapte, tot gândindu-mă la ceea ce ne așteaptă. Dar mă simt altfel decât atunci când am părăsit Bridportul cu Grace. Atunci fugeam să scap și era de parcă aveam ochii închiși și nu exista nimic de care să mă țin. Acum ochii mei sunt deschiși și pot merge înainte sprijinindu-mă de Jack și Comfort. Așa fac americanii. Poate că asta devin și eu, până la urmă. Învăț diferența dintre a fugi să scapi și a alerga către ceva.

Mereu cu matale în suflet,

Tracy Chevalier: A Reader. Parallel Texts.
Edited by Lidia Vianu.

68

*Thy faithful friend,
Honor Haymaker*

(p. 301)

*Prietena matale credincioasă,
Honor Haymaker*

(p. 304)

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
București 2014

Brândușa Răileanu

Tracy Chevalier A Chronology

1962 — Tracy Chevalier was born on 19 October, 1962 in Washington, D.C. Her father was a photographer who worked with *The Washington Post* for over 30 years. Her mother died in 1970, when Chevalier was eight years old. 'I was already a bookish child,' she recalls. 'We didn't have that many books in the house, so I haunted our local library, borrowing and devouring a shelf full of books on a weekly basis.'

1980—She graduated from Bethesda-Chevy Chase High School in Bethesda, Maryland.

1984— She received her Bachelor's degree in English from Oberlin College. While she was studying for a BA degree in English in Ohio, she spent one term in London. 'I loved it,' she recalls. 'It was bright, buzzy, alive — the most exciting place I'd ever been to.'

After receiving her B.A. in English from Oberlin College, she moved to England. She had only intended to stay in England for 6 months, but she made it her home. She shared a flat with two fellow students in World's End, Chelsea. 'The Rolling Stones used to live there,' she says. 'Can you imagine how exciting that was for three sheltered American girls? Someone had written the words "The Stones were here" on one of the walls, which our landlord lovingly preserved.' At

the end of the six months her flatmates returned to the US, but Chevalier stayed on. 'I was hooked,' she sighs. 'I loved England, and I was involved with a guy here.' The 'guy' is Jonathan, now her husband. Chevalier began working as an editor — first on an art dictionary, and then on a series of encyclopaedias. 'Although I always said that I wanted to be a writer from childhood, I hadn't actually done much about it until I came to London,' she confesses. 'But I started to commission pieces from writers for the encyclopedias and thought, "I could do that".' She started writing short stories. One of her early stories was published in a now defunct magazine called "Fiction".

1993—Leaving her job in 1993, she began a year-long M.A. in creative writing at the University of East Anglia. Her tutors on the course were novelists Malcolm Bradbury and Rose Tremain. During the course, Tracy Chevalier was expected to write every day, and she found that she liked it. She wrote her first novel, *The Virgin Blue*.

1997 — *The Virgin Blue* was published (London: Plume).

1998 — Her son was born.

1999 — *Girl with a Pearl Earring* was published (New York: Dutton). Based on the famous painting by Vermeer, it has been translated into 38 languages. She completed the manuscript 2 weeks before giving birth to her son.

2000—*Girl with a Pearl Earring* won the Barnes and Noble 'Discover Great New Writers' Award.

2001—*Falling Angels* was published (New York: Dutton). 'It was 2001,' she recalls. 'My son had been born in 1998 and was very demanding. *The Virgin Blue* had done well, but not that well; the British publishers weren't that enthusiastic. They even misspelt Earring with one 'r' on the back cover. I really thought it was a case of pearls before swine — and then my US publishers came to the rescue, with that fantastic cover showing the earring. I knew it was a hit when there was a

message on my answerphone from Time magazine asking for my photograph. They only review about one novel a week, and never negatively.'

2003—*The Lady and the Unicorn* was published (New York: Dutton Adult).

Girl with a Pearl Earring was made into a movie.

In 2003 the film received several awards.

2006—She began serving as the chairperson for the Management Committee for the UK's Society of Authors, serving in that capacity for two years.

2007—*Burning Bright* (a book about William Blake) was published (London: HarperCollins).

2008—*Girl with a Pearl Earring* became a play adapted from the novel of the same title by Tracy Chevalier. It premiered at the Cambridge Arts Theatre. It then received its London premiere at the Theatre Royal Haymarket on 29 September 2008, directed by Peter Mumford and designed by Joe Dowling.

2009 — *Remarkable Creatures*, a novel about the 19th century fossil hunter Mary Anning was published (Harper Collins).

2013 — *The Last Runaway* was published (HarperCollins).

Tracy Chevalier: A Reader. Parallel Texts.
Edited by Lidia Vianu.

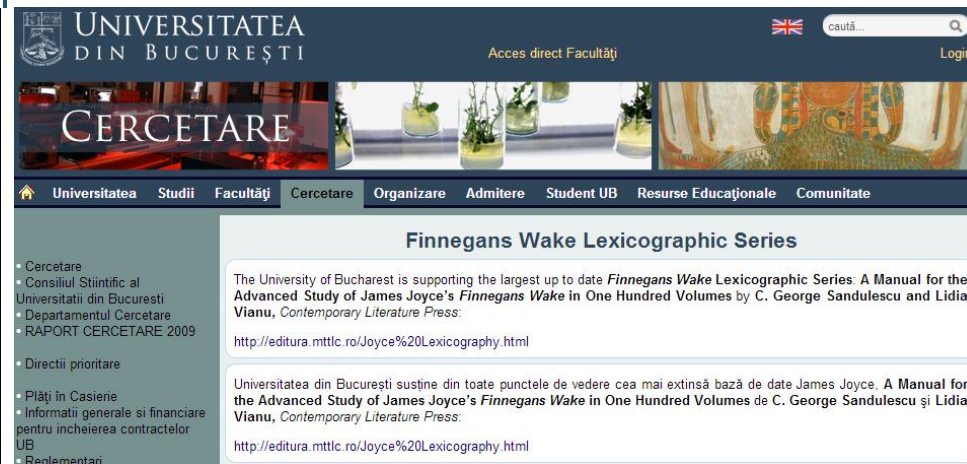
72

The University of Bucharest is supporting the largest up to date
Finnegans Wake Lexicographic Series:
**A Manual for the Advanced Study of James Joyce's *Finnegans Wake*
in One Hundred and One Volumes**
by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

at Contemporary Literature Press:

<http://editura.mttlc.ro/Joyce%20Lexicography.html>

<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

The screenshot shows the University of Bucharest website. The header includes the university's name, a search bar, and a login link. The main navigation bar lists various university departments. A sidebar on the left contains links to research-related pages. The central content area features a section titled "Finnegans Wake Lexicographic Series" with a detailed announcement about the project, including the names of the editors and the publisher.

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Acces direct Facultăți

Căută...

Login

CERCETARE

Universitatea Studii Facultăți Cercetare Organizare Admitere Student UB Resurse Educaționale Comunitate

Finnegans Wake Lexicographic Series

The University of Bucharest is supporting the largest up to date *Finnegans Wake* Lexicographic Series: A Manual for the Advanced Study of James Joyce's *Finnegans Wake* in One Hundred Volumes by C. George Sandulescu and Lidia Vianu, Contemporary Literature Press.

<http://editura.mttlc.ro/Joyce%20Lexicography.html>

Universitatea din București susține din toate punctele de vedere cea mai extinsă bază de date James Joyce, A Manual for the Advanced Study of James Joyce's *Finnegans Wake* in One Hundred Volumes de C. George Sandulescu și Lidia Vianu, Contemporary Literature Press.

<http://editura.mttlc.ro/Joyce%20Lexicography.html>

